

Ptactvo přírodní rezervace Baroch a jejího okolí

Birds of the Baroch Pond Nature Preserve and its vicinity

Jiří Česák

Ráby 81, 533 52 Staré Hradiště

Úvod

Přírodní rezervace Baroch je jedním z mnoha rybníků, které nebyly doposud komplexně faunisticky zpracovány. Publikováno bylo jen několik dílčích pozorování ptáků (MUSÍLEK 1946, ŠTANCL & ŠTANCLOVÁ 1987, REJL & KLOUBEC 1995). Několik kratších článků bylo napsáno o jednotlivých druzích ptáků. Husou velkou (*Anser anser*) se zabývali LEMBERK 1995 a ČESÁK 1998. Bukačem velkým (*Botaurus stellaris*) LEMBERK a ČESÁK 1996, ČESÁK 1998. Hnízděním sýkořice vousaté (*Panurus biarmicus*) ČESÁK 1997 a zimováním tohoto druhu také ČESÁK 2000. Odborná veřejnost byla o lokalitě informována příspěvkem REJL & LEMBERK 2000.

Tato práce vznikla na základě jedenáctiletého pozorování (1990 až 2000) avifauny přírodní rezervace Baroch a jejího blízkého okolí a je doplněna několika staršími literárními údaji. Také jsem použil ústní sdělení jiných ornitologů a věrohodného myslivce, který tuto lokalitu často navštěvuje. Lokalitu navštěvuji nepravidelně od roku 1977, od roku 1990 jsem se jí začal věnovat systematicky.

Popis lokality

Přírodní rezervace Baroch se nachází asi 6 km severně od Pardubic v katastru obce Hrobice vlevo od silnice č. 37 Pardubice, Hradec Králové, ve čtverci 5960 b mezinárodního síťového mapování organismů. Nadmořská výška je asi 230 m. Celková rozloha přírodní rezervace je 31,4 ha, rozloha rybníka činí 27 ha. Roční teplotní průměr je 8,3 C°. Nejchladnější měsíc je leden (- 2,0 C°) a nejteplejší červenec (18,0 C°). Průměrný roční úhrn srážek činí 622 mm, nejméně srážek spadne v únoru (33 mm), nejvíce v červenci (79 mm), (VESECKÝ et. al. 1958). Rybník je využíván k extenzivnímu chovu ryb.

V roce 1998 byl rybník Baroch vyhlášen zvláště chráněným územím - přírodní rezervací. Rybník je ze tří čtvrtin obklopen Kunětickým lesem. Rybník nemá žádný přítok, je závislý na dešťových a sněhových srážkách, část vody nateče z okolních lesů. Rybník je asi z 85 % zarostlý litorálními porosty. Z valné většiny jsou tyto porosty tvořeny rákosem obecným (*Phragmites australis*), v jižní části rybníka v menší míře orobincem širokolistým (*Typha latifolia*) a orobincem úzkolistým (*Typha angustifolia*). Na jižním a východním břehu rybníka roste ze vzácných druhů rostlin např. prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*), prstnatec pleťový (*Dactylorhiza incarnata*), kruštík bahenní (*Epipactis palustris*), ostřice Davallova (*Carex davalliana*) a další vzácné druhy ostřic, svízel severní (*Galium boreale*), hadilka obecná

(*Ophioglossum vulgatum*), v mokřích prohlubních roste žebratka bahenní (*Hottonia palustris*) aj (REJL & LEMBERK 2000).

V rezervaci jsou tři vodní plochy, které jsou poměrně malé. V severozápadní části rybníka u stavidla je největší o rozloze cca 2 ha, druhá plocha je v jihozápadní zátocce o rozloze asi 1 ha a třetí je v jižní části rybníka asi tři čtvrtě hektaru. Všechny tři vodní hladiny jsou spojeny vodním kanálem o šířce 2 až 3 metry. Několik malých vodních ok je porůznu v rákosí. Hloubka vody v rákosí je od 20 cm do 1 m. Vodní plochy a kanály mají hloubku až 150 cm.

Rybník je na celé jižní, západní a do tří čtvrtin severní strany obklopen „Kunětickým lesem“, ve kterém je dominantním stromem borovice lesní (*Pinus sylvestris*), v menší míře zde rostou smrk ztepilý (*Picea abies*), modřín opadavý (*Larix decidua*), bříza bradavičnatá (*Betula verrucosa*) a jeřáb obecný (*Sorbus aucuparia*). V těchto porostech jsou vysázeny také nepůvodní dřeviny borovice vejmutovka (*Pinus strobus*), dub červený (*Quercus rubra*), které v některých místech tvoří souvislé porosty. Na rozhraní rybníka a lesa rostou olše lepkavé (*Alnus glutinosa*), topol osika (*Populus tremula*) a bříza bradavičnatá (*Betula verrucosa*). Jednou čtvrtinou severní strany je rybník oddělen od pole stromořadím vzrostlých topolů kanadských (*Populus canadensis*). V severovýchodním rohu rybníka je malý dubový lesík. Souběžně s východní stranou rybníka vede ve vzdálenosti asi 50 m silnice první třídy. Prostor mezi silnicí a rybníkem je porostlý duby, borovicemi, olšemi, topoly a břízou, je tudíž také vedena trasa horkovodu z elektrárny Opatovice do Pardubic.

Severně a východně od rybníka jsou pole, na kterých se v jarních měsících utvářejí malé bažiny s mělkou vodou, na kterých se objevují někteří bahňáci, brodiví a kachny. Severovýchodním směrem ve vzdálenosti asi jeden kilometr teče řeka Labe, na jejím pravém břehu blíže k rezervaci je několik slepých ramen.

Materiál a metodika

Ornitologický průzkum ptactva v přírodní rezervaci Baroch jsem prováděl od začátku roku 1990 do konce roku 2000. V těchto jedenácti letech jsem zmíněnou lokalitu navštívil 372x. Nejvíce návštěv lokality jsem uskutečnil v hnízdním období a v době obou tahů. V zimních měsících nebyly návštěvy tak časté.

Sledované území zahrnuje jak vodní hladiny, rákosové, orobincové a ostřicové porosty, přiměřený pruh pobřeží, tak okolí rybníka do vzdálenosti cca 500 m. Při inventarizačním průzkumu jsem zjišťoval počet hnízdních párů přímým odečtem, a to pozorováním ptáků na vodních hladinách z mysliveckých kazatelen a posedů, a také odhadem na základě počtu zpívajících samců nebo nálezem hnízd a počtu vyvedených rodinek. Zaznamenal jsem všechny ptáky zjištěné jak vizuálně, tak akusticky, popřípadě stopy po jejich výskytu (hnízda, vývržky, vytesané dutiny, apod.). Je pravděpodobné, že u některých druhů žijících ve skrytu litorálních porostů (přes 20 ha) nešlo jejich stavy přesně zjistit, proto jsou odhadovány. K pozorování ptáků jsem používal dalekohledy 10x50, 12x40 a 20x60.

V posledních šesti letech jsem se také zaměřil na odchyt a kroužkování ptáků. K odchytu bylo použito nárazových sítí a malých sklopek potažených

látkou. Odchyty jsem prováděl hlavně od jara do podzimu a několikrát i v zimních měsících. Za toto období se podařilo okroužkovat 3293 ptáků v 68 druzích.

Prováděl jsem rovněž měření vajec, používáno bylo kovové posuvné měřítko (v textu jsou rozměry v milimetrech).

Kolem celé přírodní rezervace jsem měl rozmístěno 84 kusů ptačích budek a polobudek.

V přehledu zjištěných druhů jsem využil literárních údajů, ústních sdělení jiných ornitologů a některých vlastních pozorování z dřívějšího období.

Výsledky

Potápka malá (*Tachybaptus ruficollis*)

Pravidelně hnízdí, v menším počtu protahuje.

Na jaře se první ptáci objevují začátkem druhé půle března, nejčastěji 10. 3. 1990. Na podzim z rybníka mizí koncem září a v říjnu.

Hnízdí pravidelně, avšak v malém počtu 3 až 7 párů. Pro skrytý způsob života se hnízda těžko nacházejí. Nalezená hnízda jsou většinou postavena v kraji rákosového porostu u hladiny. (MUSÍLEK 1946) našel hnízdo 25. 5. 1934 v hustém rozlehlém rákosí při kraji světliny na hlubší vodě se 6ti dosti nasezelymi vejci. 10. 5. 1997 jsem našel hnízdo se čtyřmi vajíčky v rákosí 1m od hladiny. 28. 4. 2000 bylo jedno ještě nasezelé vejce v hnízdě v rákosí u malého vodního oka. Pozorování dospělých ptáků jak vodí mladé je řídké, většinou vodí jen jedno až dvě mláďata.

Nejvíce jedinců 21 bylo pozorováno na jaře 11. 4. 2000.

Rozměry vajec, změřeno 5 vajec ve dvou hnízdech.

Průměr 5ti vajec: 37,20x26,30 (36,2 až 38,9x25,6 až 26,8).

Potápka roháč (*Podiceps cristatus*)

ŠTANCL a ŠTANCLOVÁ (1987) uvádějí, že tento druh dříve hnízdil na tomto rybníku.

Ve sledovaném období mnou nebyl zjištěn.

Potápka černokrká (*Podiceps nigricollis*)

Hnízdí nepravidelně, každoročně protahuje.

Přilétá v půli dubna, nejčasnější pozorování je ze 17. března 1990 4 ex. Přilétá v malých skupinkách 2 až 4 ex. maximálně do 10 ex. Na podzimním tahu se objevuje jen výjimečně.

O hnízdění se zmiňuje MUSÍLEK (1946), 25. 5. 1934 na „Barochu“ v hustém rozlehlém rákosí v cípu světliny na hlubší vodě hnízdo s pěti čistými vejci. Opodál 3 hnízda o 3,2 a 2 vejcích a hnízdo potápky malé. 9. května 1977 jsem našel v jihozápadní zátocě na vodní hladině 5 hnízd s vejci (3x3 a 2x4). Ve sledovaném období na lokalitě hnízdily jen ve dvou letech. V roce 1992 zahnízdili dva páry a v roce 1999 také dva páry.

Nejvíce jedinců 10 bylo pozorováno 1. května 1992.

Rozměry vajec, změřeno 17 vajec v 5 hnízdech.

Průměr 17 vajec: 44,20x30,34 (42,0 až 46,3x29,3 až 31,6).

Kormorán velký (*Phalacrocorax carbo*)

Vzácný host.

Na sledované lokalitě zastížen pouze čtyřikrát. Dvakrát při zimních přeletech. 30. 1. 2000 přelétlo hejno 46 ex. nad rybníkem a 28. 2. 2000 17 ex. také přelétlo. Jedno pozorování je z jarního období. 2. dubna 1994 2 ex. přelétli nad lokalitou. Pozorování z letního období je také jenom jedno, kdy 21. července 2000 lovil 1 ex. ryby na rybníku. Později byl zastížen, jak se suší na ostřicové stoličce čnící z vody. Zdržel se zde jeden den.

Bukač velký (*Botaurus stellaris*)

V posledních letech hnízdí, každoročně protahuje.

Přílet na lokalitu spadá na konec března a začátek dubna, nejčasněji 13. 3. 1999. Odlétá koncem srpna a v září. Zimování nebylo zjištěno. Poslední pozorování je 19. 9. 2000.

Před sledovaným obdobím byl zjištěn třikrát. Dvakrát na jarním tahu, 26. a 27. 3. 1976 se 1 samec ozýval z rybníka, 27. 3. 1989 se také 1 ex. ozýval z lokality. V roce 1987 na lokalitě pravděpodobně vyhnízdil 1 pár. Samec se ozýval od 19. 3. do 12. 5.

Ve sledovaném období byl dvakrát zjištěn na tahu 17. 3. 1990 a 14. 3. 1995. Od roku 1996 zde hnízdí pravidelně. 1. 6. 1996 v ranních hodinách jsem spatřil asi samici v kraji rákosí jak stojí na gumovém obleku, který jsem tam měl přes noc schován a samec se v tu dobu ozýval z druhé strany rybníka. 4. 7. 1996 se podařilo V. Lemberkovi odchytit 1 nevzletné mládě asi 4 týdny staré (LEMBERK & ČESÁK 1996). V roce 1997, 1998 a 2000 vyhnízdil také jeden pár. V roce 1999 vyhnízdily dokonce 2 páry. 19. 6. 1999 se mi podařilo odchytit do ruky jednoho dospělého ptáka. 18. 7. 1999 jsem chytil druhého dospělého ptáka, který měl kroužek. Tento pták byl kroužkován v roce 1998 na Žehuňském rybníce. V roce 2000 v době jarního tahu se ozývali dva samci, později se ozýval jen jeden.

Největší počet jsem pozoroval 13. 8. 1999 4 ex. Jeden pták přelétal nad rákosím a tři nejspíše tohoto roční mladí ptáci stáli na kraji rákosí u hladiny a vyhřívali se na ranním sluníčku.

Za sledované období byl 1 ex. chycen a okroužkován, jeden byl chycen již s kroužkem.

Bukáček malý (*Ixobrychus minutus*)

Před sledovaným obdobím hnízdil, dnes jen ojedinělý výskyt.

MUSÍLEK (1946) našel 11. 6. 1936 na „Barochu“ u Čeperky v řídkém porostu na odumřelém trsu hnízdo se šesti skoro čistými vejci.

Ve sledovaném období byl pozorován několikrát. Poprvé 26. 7. 1998 jsem jednoho samce vyplašil v rákosí v jihozápadním cípu rybníka. V roce 1999 byl několikrát pozorován místním myslivcem a čtyřikrát mnou. 17. 7. , 18. 7. a 30. 7. jsem ho pozoroval z posedu v rákosí v jižní části rybníka. 28. 8. 1999 se jeden ex. pohyboval rákosím v jihozápadní části rybníka. Je možné, že v roce 1999 došlo pravděpodobně k zahnízdění.

Volavka bílá (*Egretta alba*)

Ojedinělé pozorována na jarním tahu.

Poprvé jsem 1 ex. pozoroval kroužit nad rybníkem 16. dubna 1994. 27. 5. 1995 1 ex. pozorovali REJL a KLOUBEC (1995) kroužit nad rybníkem a později usednout do rákosí v západní části rybníka. 6. 3. 1999 1 ex. lovil potravu v jihozápadní zátocce. V roce 2000 se 1 ex. zdržoval na rybníce od 7. 4. do 14. 4. nejčastěji v jihozápadní zátocce. V listopadu 2000 se v počtu 8 kusů zdržovaly především v místě velké vodní plochy (REJL in verb.).

Volavka popelavá (*Ardea cinerea*)

Vyskytuje se celoročně, v roce 2000 vyhnízдила.

Do roku 1995 se vyskytovala na lokalitě jen ojediněle, ale od roku 1996 nastal zlom a začali se vyskytovat častěji a v hojnějším počtu. Na rybníku nacházejí dostatek potravy a klidu. V zimních měsících loví hraboše na okolních polích.

V roce 2000 poprvé na rybníku jeden pár vyhnízdil. 10. února 2000 jsem poprvé pozoroval volavky stát na mysliveckém posedu umístěném ve vodě u stěny rákosového porostu. 1. dubna stála samice na již hotovém hnízdě umístěném na tomto posedu. Následující den zasedla na vejce. 28. 4. je v hnízdě 5 vajec. 16. 5. jsem v hnízdě kroužkoval čtyři mlád'ata. Koncem srpna se mladé volavky z rybníka vytratily.

Nejvyšší počet jedinců jsem pozoroval 7. 11. 1998, kdy na rybník přilétlo 40 ex.

Za sledované období byly kroužkování 4 ex.

Čáp černý (*Ciconia nigra*)

Pozorován několikrát jen na přeletu.

Poprvé jsem dva čápy černé spatřil 21. 6. 1992 při kroužení nad rybníkem, je to jediné pozorování v hnízdním období. Na jarním tahu nejčasnější pozorování je z 10. dubna 1998. Poslední podzimní pozorování připadá na 5. 9. 1999, kdy 1 ex. přelétl nad rybníkem.

Čáp bílý (*Ciconia ciconia*)

Pravidelně se vyskytuje jak na jarním a podzimním tahu, tak v hnízdní době. Na lokalitě nehnízdí.

První ptáci přilétají začátkem dubna, nejranější přilet je 7. 4. 2000. Podzimní odlet připadá na konec srpna. Poslední pozorování je z 29. 8. 2000.

V hnízdní době na lokalitu zalétá kvůli sběru potravy, ale i kvůli hnízdnímu materiálu, 1. 5. 1999 nese v zobáku větev na hnízdo v Hrobicích 1 km vzdálených. Druhé hnízdo je 2 km vzdálené v obci Dříteč.

Pozorování jsou většinou jednotliví ptáci a nebo v páru. Nejvíce jedinců jsem pozoroval.

29. 8. 2000, kdy přelétlo nad rybníkem hejno 19ti ptáků.

Kolpík bílý (*Platalea leucorodia*)

Před sledovaným obdobím 9. 4. 1959 pozoroval tento druh na lokalitě „Baroch“ JANALÍK (1959).

Mnou tento druh nebyl pozorován.

Labuť velká (*Cygnus olor*)

Na lokalitě se objevuje pravidelně jen v jarních měsících (březen a duben), jinak chybí. Jejich počet čítá 1 až 3 exempláři. Jediné pozorování mimo toto období je z 16. 7. 1999, kdy 8 ex. přelétlo nevysoko nad rybníkem.

Husa polní (*Anser fabalis*)

Tento druh je na lokalitě pozorován pravidelně a někdy ve velkém počtu, hlavně v podzimních a zimních měsících. Například 5. 12. 1997 450 ex., 24. 1. 1999 250 ex. Nejvyšší počet hus polních jsem pozoroval 4. 11. 1999 650 ex. Všechna pozorování jsou na přeletu nad rybníkem, nikdy se zde nezastavily.

Husa velká (*Anser anser*)

Pravidelně hnízdí, v malém počtu táhne.

Přílet spadá na konec února a začátek března, někdy není rybník ani zcela rozmrzlý. Nejčasnější přílet byl 20. 2. 1998. Podzimní odlet začíná koncem srpna a pokračuje v září. Poslední pozorování 29. 10. 1999. Do roku 1993 byly na lokalitě pozorovány jen na tahu. Od roku 1994, kdy zde husy velké zahnízdily poprvé 1 pár a zdárně vyvedly mladé, hnízdí každoročně a jejich stavy se zvyšují (LEMBERK 1995). V roce 1995 vyhnízdily dva páry. Následující rok již tři páry, vyvedly 3, 4 a 5 mlád'at. V roce 1997 zahnízdily dva páry. Jeden pár přišel o snůšku (zničena černou zvěří), druhý pár vyvedl 4 mlád'ata. V roce 1998 vyhnízdily 4 páry a 6 ex. se zdržovalo na rybníku nehnízdících. V tomto roce vyvedly 1, 4, 5 a 6 mlád'at (ČESÁK 1998). V roce 1999 zahnízdily 3 páry a odchovaly 1, 2 a 3 mlád'ata. Na rybníce se zdržovalo 32 nehnízdících hus. V roce 2000 hnízdilo již 6 párů a 23 hus velkých se zdržovalo na lokalitě nehnízdících. Jedno hnízdo zničila černá zvěř a pět párů zdárně vyvedlo 1, 4, 5, 6, a 7 mlád'at.

Hnízda bývala umístěna nejčastěji v jižní části rybníka v porostu orobince nebo v orobinci s rákosem. Úplné snůšky čítaly 4 až 7 vajec. Doba snášení prvního vejce připadá na první dekádu března. Začátkem dubna již vodí mlád'ata. 10. 4. 1998 vodí jeden pár 5 mlád'at asi týden stará.

Za sledované období byl 1 ex. chycen a okroužkován.

Rozměry vajec, bylo změřeno 34 vajec v 7 hnízdech.

Průměr 34 vajec: 85,49x59,02 (79,7 až 90,1x56,0 až 62,3).

Kopřivka obecná (*Anas strepeta*)

Pravidelně hnízdí, v malém počtu protahuje.

Na jaře přilétá koncem března, nejdříve byla pozorována 15. 3. 1998. Přilétá již v párech. Odlet z rybníka připadá na konec srpna a začátek září.

Hnízdí pravidelně každý rok v počtu 1 až 3 páry. Výjimkou byl rok 2000, kdy zahnízdilo nejméně 9 párů. Hnízdo jsem našel pouze jedno. 13. 5. 2000 bylo 8 vajec v trsu ostřice u rákosí v jihozápadní zátoce. Vejce byla již nasezelá. Častěji byly pozorovány rodinky s mladými 2 až 6 ex. Nejvíce jedinců jsem pozoroval 22. 4. 2000 18 ex.

Rozměry vajec, bylo změřeno 8 vajec v jednom hnízdě.

Průměr 8 vajec: 53,48x39,25 (52,2 až 54,5x38,7 až 39,8).

Čírka obecná (*Anas crecca*)

Pravidelně hnízdí a protahuje.

Na jaře přilétá v půli března, nejčasněji 1. 3. 1992 jeden pár. Podzimní odlet připadá na konec září a říjen. Poslední pozorování je 8. 11. 1998.

Hnízdí pravidelně v počtu 15 až 20 párů. 3. 5. 1998 bylo 9 nasezelych vajec v trávě na hrázy rybníka u lesa. 15. 5. 1999 bylo 8 vajec v trávě na podmáčeném poli asi 150 m od rybníka. Nejvyšší počet asi 80 ex. jsem pozoroval 8. 9. 2000.

Za sledované období byl 1 ex. chycen a okroužkován.

Rozměry vajec, bylo změřeno 17 vajec ve dvou hnízdech.

Průměr 17 vajec: 47,18x34,27 (44,6 až 50,1x33,2 až 34,8).

Kachna divoká (*Anas platyrhynchos*)

Pravidelně hnízdí a protahuje, ojedinele zimuje.

Na lokalitu přilétá hned po roztání ledu, nejčastěji v první půli března. Podzimní odlet připadá na konec září a října, ale v nevelkém počtu zůstávají až do zámruzu, 23. 11. 1996 8 ex. Pokud rybník v zimních měsících rozmrzne objevují se zde menší hejna do 20 ex. zimujících kachen, 18. 12. 1998 21 ex.

O hnízdění se zmiňuje již MUSÍLEK (1946) „Že kachna divoká snáší u nás vejce dříve než v dubnu, dosvědčuje pozorování zcela malých kačat 17. 4. 1938 na Barochu“.

Na sledované lokalitě každoročně hnízdí 20 až 30 párů. První snůšky se objevují již koncem března, 2. 4. 2000 9 vajec, v druhém hnízdě 11 vajec a v třetím hnízdě byla snůška zničena černou zvěří. Umístění hnízd na rybníku je rozličné, nejčastější v ostřicových stoličkách a v trsech rákosu. 2 hnízda byla umístěna v lese u paty stromu. V trávě na hrázy rybníka u lesa 5 hnízd, na podmáčené louce v trávě 3 hnízda. Počet vajec v plné snůšce 9 až 13.

V době podzimního tahu se na rybníku zdržuje 350 až 500 ex. Nejvíce jedinců jsem pozoroval 18. 9. 1999, kdy při kachním honu vylétlo z rákosí asi 850 ex.

Rozměry vajec, bylo změřeno 41 vajec v 5 hnízdech.

Průměr 41 vajec: 57,25x40,44 (54,0 až 60,7x37,9 až 42,4).

Čírka modrá (*Anas querquedula*)

Pravidelně hnízdí a protahuje.

Na jaře přilétá v půli března, nejčasněji 1. 3. 1992 2 páry. Podzimní odlet připadá na konec září a říjen. Poslední pozorování je z 8. 11. 1998.

Každoročně hnízdí v počtu 10 až 15 párů. Tato lokalita čírkám modrým vyhovuje neboť je zde hojnější než na jiných rybnících v okolí a to jak v hnízdním období, tak po vyhnízdění a v době tahu. Hnízdo se mi nepodařilo nalézt. 25. 6. 2000 jsem pozoroval na malé vodní hladině v rákosí samici se 6ti mladými. V době hnízdění žijí ve skrytu rákosí, proto se jejich stavy jen těžko zjišťují. V září a v říjnu při honech na kachny bývají vyplašeny společně s čírkou obecnou. 18. 9. 1999 takto bylo vyplašeno smíšené hejno o 200 až 220 ex.

Lžičák pestrý (*Anas clypeata*)

Vzácně se vyskytující druh.

Na sledované lokalitě se objevil jen několikrát v posledních dvou letech. 19. a 20. 6. 1999 se jeden pár zdržoval na hladině v jižní části rybníka. Od 1. 4. do 11. 4. 2000 se zde na tahu zastavilo 7 samců a 3 samice.

Polák velký (*Aythya ferina*)

Nepravidelně hnízdí a v malém počtu táhne.

Jarní přilet na lokalitu připadá na konec března, nejčasněji 20. 3. 1997 samice na hladině rybníka. Počet jedinců v jarním období nepřesáhne 10 kusů. Úplně chybí na podzimním tahu.

První zahrnutí zde bylo až v roce 2000, kdy hnízdily tři páry. 2. 6. 2000 jsem našel zničenou snůšku se třemi vejci v rákosí u hladiny.

Polák chocholačka (*Aythya fuligula*)

Nepravidelně hnízdí a v malém počtu táhne.

Jarní přilet na rybník připadá na začátek dubna. První pozorování je 1. 4. 1990, 1 samec na hladině rybníka. Počet pozorovaných jedinců nikdy nepřesáhl 10 ex. Úplně chybí na podzimním tahu. Poslední pozorování z 5. 8. 2000 2 ex. letošní vyhnízdivší ptáci.

První hnízdění bylo prokázáno 2. 6. 2000 nálezem dvou hnízd se 7 a 9 vejci v rákosí u hladiny.

Hohol severní (*Bucephala clangula*)

Velmi vzácný host.

Na sledované lokalitě zastížen pouze jednou. 13. 3. 1999 se jeden pár po celá den zdržoval v jihozápadní zátocce.

Včelojed lesní (*Pernis apivorus*)

Vzácný host.

Doposud pozorován jen třikrát a to v jednom roce. 25. 8. 1999 1 ex. přelétl nízko nad rybníkem. Následující den jsem pozoroval nad lesem jednoho exempláře. 5. 9. 1999 1 ex. přelétl přímo před posedem ve vzdálenosti 40 m.

Luňák hnědý (*Milvus migrans*)

Vzácný host ve sledované lokalitě.

Zjištěn jen třikrát. Poprvé 16. 4. 1994 1 ex. přelétl nízko nad rybníkem. Podruhé se zde zdržovali na jarním tahu dva ptáci od 2. 4. do 18. 4. 1999. Každý den lovili potravu kolem rybníka. Potřetí jeden exemplář přelétl nad rybníkem 30. července 1999.

Luňák červený (*Milvus milvus*)

Velmi vzácný host.

Jediné pozorování pochází z 19. 3. 2000, kdy 1 exemplář lovil potravu kolem rybníka a několikrát přelétl nad rybníkem.

Orel mořský (*Haliaeetus albicilla*)

Velmi vzácný host.

Na sledované lokalitě zastížen pouze jednou. 11. 3. 2000 1 adultní pták lovil potravu na zatopeném poli po povodni severně od rybníka. Lov spočíval spíš ve sběru mrtvých živočichů hlavně hrabošů polních a ryb.

Moták pochop (*Circus aeruginosus*)

Pravidelně hnízdí a protahuje.

Na jaře se první ptáci objevují koncem března a začátkem dubna. Nejranější pozorování 17. 3. 1990 2 samci a 1 samice, a 17. 3. 1991 2 samci. Na podzim z lokality mizí koncem srpna a začátkem září, poslední pozorování bylo 28. 9. 1997 1 ex.

Pravidelně hnízdí 2 až 4 páry. Někdy již začátkem dubna začínají stavět hnízda, 1. 4. 1990 2 páry nosí větve na hnízda, 5. 4. 1996 1 pár staví hnízdo, vejčička pak začínají snášet v půli dubna, 18. 4. 1992 3 vejce v hnízdě. Snůšky bývají často zničena černou zvěří, 31. 5. 1996 v hnízdě 5 vajec a 28. 6. nalezeno hnízdo se snůškou zničeno. Jednotlivé páry vyvádějí jen 2 až 3 mlád'ata což je z 5 až 6 snesených vajec 50 %.

Moták pilich (*Circus cyaneus*)

Pravidelně protahuje, občas zimuje.

V posledních letech se objevuje na jarním tahu pozorování jen jednotliví ptáci, 29. 3. 1998 1 ex. loví nad polem východně od rybníka. 6. 3. 1999 pozorován 1 samec nad polem. Na podzimním tahu řídký host. Na lokalitě byl zastížen několikrát i v zimním období, 24. 1. 1999 1 samec přelétl nad rybníkem, 28. 2. 2000 2 ex. loví nad polem východně od rybníka. Ze starších zpráv uvádí MUSÍLEK (1946): 1. 1. 1932 starý vybarvený samec zastřelen na Barochu.

Jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*)

Pravidelně hnízdí, stálý druh.

Každoročně jeden pár hnízdí jižně od rybníka. 27. května 1990 jsem kroužkoval na borovici ve výšce 15 m 2 mlád'ata.

Nad rybníkem spatřen nejčastěji na přeletu. V lese několikrát pozorován nad lesními cestami při lovu sojek obecných.

Za sledované období byli 2 ex. kroužkováni.

Krahujec obecný (*Accipiter nisus*)

Pravidelně hnízdí, stálý druh.

V lese jihozápadně od rybníka každoročně hnízdí jeden pár ve smrkové monokultuře. Na lokalitě pozorován nejčastěji jednotlivě na přeletu nebo při lovu potravy v keřích kolem rybníka.

Káně lesní (*Buteo buteo*)

Pravidelně hnízdí, protahuje a zimuje.

Přílet na lokalitu je již koncem února a začátkem března, nejdříve 23. 2. 1996 jeden pár u hnízda. Přilétají v páru a svůj hnízdní okrsek hájí před ostatními káňaty, která zde zimují nebo tudy protahují. Zimuje každoročně v počtu do 10 ex. podle potravní nabídky, 2. 1. 1993 8 ex. na poli východně od rybníka.

Hnízdí v přilehlém lese 1 až 2 páry. Jeden pár má hnízdo 60 m od hráze rybníka na borovici ve výšce 25 m nad zemí. Hnízdo druhého páru nebylo nalezeno.

Nejvíce jedinců 19 se zdržovalo na zatopeném poli po povodni 11. 3. 2000. 20. 2. 1998 kroužilo 11 ex. nad rybníkem ve vzdušném víru nad sebou.

Káně rousná (*Buteo lagopus*)

Vzácný zimní host.

Na sledované lokalitě pozorován dvakrát. 27. února 1996 1 ex. přelétl nad rybníkem. Podruhé se zde 1 ex. zdržoval od 2. 1. do 24. 1. 1999, kdy lovil hraboše na poli východně od rybníka.

Orlovec říční (*Pandion haliaetus*)

Vzácný host.

Na lokalitě pozorován pětkrát v posledních třech letech. Jednou na jarním tahu, třikrát na podzimním tahu a jednou v hnízdním období.

Jediné jarní pozorování je z roku 1998, kdy se 1 ex. zdržoval na rybníku po tři dny a lovil zde ryby od 30. 4. do 2. 5. Z podzimního tahu jsou tři pozorování, vždy jen jednoho ex. 14. 8. 1998, 25. 9. 1999 a 8. 9. až 10. 9. 2000. Jediné pozorování z hnízdního období je 27. června 1999, kdy 1 ex. na sledované lokalitě lovil ryby v jihozápadní zátoce.

Jediné pozorování z dřívější doby je od MUSÍLKA (1946) „V dubnu 1928 střelen na rybníku Baroch a je majetkem hajného Beka v Čeperce.“

Poštolka obecná (*Falco tinnunculus*)

Pravidelně hnízdí a zimuje, stálý druh.

Přímo na lokalitě nehnízdí. 1 pár hnízdí východně od rybníka ve stromořadí, střídavě v polobudce a v hnízdech strak obecných. Na lokalitu zalétá za potravou. V zimních měsících se zdržuje v počtu 1 až 2 ex.

Koroptev polní (*Perdix perdix*)

Pravidelně hnízdí a zimuje, stálý druh.

V posledních letech stavy koroptví značně poklesli. Nejčastěji jsou hejnka pozorována v zimních měsících na sněhu v počtu jen do 10 ex. Koncem zimy a začátkem jara jsou slyšet hlasové projevy tokajících samečků.

Hnízdo nebylo nalezeno. 20. 5. 1993 jsem na cestě u rybníka našel vajíčko vypité vránou obecnou.

Křepelka polní (*Coturnix coturnix*)

Vzácný host.

Druh, který v posledních letech přibývá. V blízkosti sledované lokality zastihena pouze dvakrát. 19. 6. 1999 se 1 samec ozýval z pole severně od rybníka a 1 samec v poli východně od rybníka. Druhé pozorování je z 1. 6. 2000, kdy se jeden samec ozýval z pole u silnic východně od rybníka.

Bažant obecný (*Phasianus colchicus*)

Pravidelně hnízdí, stálý druh.

Druh, u kterého stavy v posledních letech stále klesají. Výskyt po celý rok. Na sledované lokalitě v malém počtu hnízdí. Hnízda byla umístěna kolem rybníka v keřích a v rákosí. Nejvíce jedinců bylo pozorováno v zimních měsících, v rákosí a u mysliveckých zásypů.

5. 12. 1997 21 ex. 23. 11. 1996 jsem se setkal u rybníka s 1 kohoutem, který měl velice bojovnou náladu. Běhal za mnou a snažil se mě klobnout do nohou. Takto mě pronásledoval asi 250 m.

Chřástal vodní (*Rallus aquaticus*)

Pravidelně hnízdí.

Na jaře se první ptáci objevují koncem března a začátkem dubna. Nejranější pozorování bylo 13. 3. 1999, kdy se z rybníka ozýval 1 ex. Na podzim odlétají koncem září a začátkem října poslední byl pozorován 26. 10. 1999.

Pravidelně každý rok hnízdí asi 10 až 15 párů. Při odchytech rákosových ptáků se několikrát podařilo odchytit nelétající mlád'ata, 7. 6. 1997 2 mlád'ata 31. 7. 1998 1 mládě. Nalézt hnízdo se mi podařilo jen jednou 13. 5. 2000 v ostřicové stoličce bylo hnízdo s 9 vejci, 2. 6. bylo v hnízdě 8 mlád'at a jedno čisté vejce.

18. 7. 1999 jsem pozoroval z posedu nejvíce jedinců, kdy průsekem pro odchyt ptáků během osmi minut proběhlo 27 ex. za sebou, převládali mladí ptáci.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 7 ex.

Rozměry vajec, změřeno 9 vajec v 1 hnízdě.

Průměr 9 vajec: 37,74x26,35 (37,2 až 38,7x26,0 až 27,1).

Chřástal kropenatý (*Porzana porzana*)

Nepravidelně hnízdí.

Ze starších údajů je jediné pozorování. 20. 5. 1938 nalezeno na bažině rybníka „Baroch“ v ostřicové stoličce hnízdo s 11 skoro čistými vejci MUSÍLEK (1946).

Přílet na lokalitu byl zjištěn jen dvakrát. 18. 4. 1999 se ozývali 2 samci v rákosí a 22. 4. 2000 1 ex. v průseku před posedem. V posledních letech na lokalitě hnízdí 1 až 2 páry. Hnízdo nebylo nalezeno, pozorována byla nevzletná mlád'ata. 26. 7. 1998 1 mladý ex. se chytil do sítě, 31. 7. 1999 3 mlád'ata proběhla průsekem před posedem.

Chřástal malý (*Porzana parva*)

Nepravidelně hnízdí.

Na sledované lokalitě se vyskytuje teprve v posledních pěti letech a v počtu jen 1 pár. Jeho hlas je možné zaslechnout od konce dubna do konce srpna. V roce 1996 se 1 ex. ozýval z rákosí v severní části rybníka. O rok později v západní části. V letech 1999 a 2000 v rákosí na jihu rybníka.

Slípka zelenonohá (*Gallinula chloropus*)

Na jaře se první ptáci objevují v první půli dubna nejdříve 1. 4. 1999. Na podzim z lokality mizí koncem září a začátkem října. Díky skrytému způsobu života je téměř nemožné zjistit přesný počet ptáků na lokalitě.

Z doby před sledovaným obdobím je nález dvou hnízd 9. 5. 1977. V jednom hnízdě jsem našel devět vajec a umístěné bylo v hustém rákosí v trsu ostřice, druhé bylo o 100 m dál v řídkém rákosí v trsu ostřice se 6 vejci.

V období 1990 až 1996 na lokalitě pravděpodobně vůbec nehnízdila. Zlom nastal roku 1997, kdy 1 pár zahnízdil. 7. 6. 1997 jsem pozoroval v keřích u lesa rodinku se 6ti mladými. V letech 1998 a 1999 vyhnízdily nejméně dva páry. V roce 2000 zahnízdily nejméně tři páry.

Nejvyšší počet jedinců jsem pozoroval 22. 4. 2000 7 dospělých ptáků a 20. 6. 1999 4 adultní a 9 juvenilních ptáků.

Rozměry vajec, změřeno bylo 15 vajec ve 2 hnízdech.

Průměr 15 vajec: 44,15x30,35 (41,7 až 47,4x28,3 až 31,2).

Lyska černá (*Fulica atra*)

Pravidelně hnízdí, v menším počtu protahuje.

Na jaře se první ptáci dostávají začátkem března, nejdříve bylo pozorováno 20. 2. 1998 6 ex. Podzimní odlet připadá na konec října. Zimování nebylo zjištěno.

Z doby před sledovaným obdobím je nález čtyř hnízd. 9. 5. 1997 v řídkém rákosí u hladiny 6 vajec, o 20 m dále druhé hnízdo se třemi vejci. 14. 5. 1983 v hustém rákosí v jihozápadní části rybníka hnízdo se 7 vejci, o 50 m dále hnízdo se 3 vejci.

Ve sledovaném období hnízdí každoročně 15 až 25 párů. Hnízda jsou rozmístěna po celé ploše porostu, hlavně ale v krajích u vody. Nalezeno bylo 49 hnízd. Nejvíce hnízd bylo umístěno v hustém rákosí u hladiny 17, v řídkém rákosí u hladiny 13, v orobinci 7, v ostřici s řídkým rákosím 4, v trávě v kraji rybníka u lesa 4, na volné hladině 2, v ostřicové stoličce 1, a 1 hnízdo bylo nalezeno v hustém rákosí uprostřed rákosového porostu asi 150 m od hladiny.

Snůšky se začínají objevovat v půli dubna nejdříve 7. 4. 2000 tři vejce v hustém rákosí. Velikost snůšek čítá 3 až 9 vajec, nejčastěji 6 až 8.

Nejvyšší počet pozorovaných jedinců byl 7. 4. 2000, 41 ex. Toto číslo je nejspíš podhodnoceno, neboť je jisté, že několik ptáků bylo schováno v rákosových porostech.

Rozměry vajec, změřeno bylo 134 vajec v 25 hnízdech.

Průměr 134 vajec: 53,89x36,80 (47,6 až 59,5x33,9 až 41,6).

Jeřáb popelavý (*Grus grus*)

Nepravidelně protahuje.

Na sledované lokalitě byl zastížen čtyřikrát na jarním tahu a jednou na podzimním tahu.

První pozorování na lokalitě je z 13. 4. 1990, kdy 1 samec přilétl na rybník, usedl na ondatří kupu uprostřed vysečeného porostu a začal provádět svatební tanec s hlasitým troubením. 18. 4. 1992 byly na rybníku 4 ex. a všichni prováděli svatební tance. 25. 4. 1999 se 3 ex. zdržovali na poli východně od rybníka. 14. a 15. 4. 2000 byl 1 ex. tamtéž. Jediné podzimní pozorování je 21. 8. 1999, kdy byl 1 ex. pozorován na poli severně od rybníka (ústní sdělení od myslivce).

Kulík říční (*Charadrius dubius*)

Nepravidelně hnízdí, nepravidelně protahuje.

Na lokalitě se objevuje většinou v půli dubna a zdrží se zde do května. Na podzim se objevuje v srpnu a září. Na obou tazích se vyskytuje v malém počtu do 5 ex.

Pravděpodobně vyhnízdili dva páry v roce 1992, kdy 31. 5. létali 2 páry nad podmáčeným polem severovýchodně od rybníka a snažili se mě odlákat. V roce 2000 zahnízdil 1 pár na bažině v poli severně od rybníka, 23. 5. byla snůška zničena pozdní prací na poli (vláčení).

Nejvyšší počet jedinců byl pozorován 6. 5. 1995 7 ex. z toho se 4 ex. podařilo chytit a okroužkovat.

Za sledované období byli chyceni a okroužkováni 4 ex.

Čejka chocholatá (*Vanellus vanellus*)

Pravidelně hnízdí a protahuje.

Jarní přilet na lokalitu je začátkem března, někdy již koncem února, 20. 2. 1998 19 ex. na poli severně od rybníka. Podzimní tah je slabý a připadá na konec září a začátek října.

Na lokalitě a v blízkém okolí hnízdí každý rok 1 až 6 párů. Nejčastěji hnízdí na podmáčených polích kolem rybníka. Tato pole byla orána a vláčena později, až po částečném vyschnutí, a tak dochází k velkým ztrátám na snůškách i mládětech. 25. 4. 1999 byly rozvláčeny 3 snůšky. 7. 5. všechny tři zahnízdily znovu. 22. 5. vyjeli na pole traktory znovu, druhý den čejky na poli již nebyly. 5. 5. 2000 zahynula všechna mláďata od 4 párů při pracích na poli. 2. 6. 2000 2 čejky v letu pronásledoval raroh s poutky na nohách.

Nejvíce jedinců jsem pozoroval 11. března 2000, kdy na zatopeném poli po záplavách u Hrobic bylo asi 450 ex.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 11 ex.

Jespák bojovný (*Philomachus pugnax*)

Na lokalitě velmi vzácný host.

Jediné pozorování tohoto druhu je z 8. května 1995, kdy se hejno o 7 ex. zdržovalo na podmáčeném poli severovýchodně od rybníka.

Slučka malá (*Lymnocyptes minimus*)

Pravidelně nepřilíš hojně protahuje.

Na jarním tahu zastížena nejčastěji od začátku dubna 3. 4. 1999 2 ex. na bažině severně od rybníka, do konce dubna 28. 4. 1997 1 ex. u rákosí. Na podzim se první ptáci objevují začátkem září a mizí v říjnu.

Nejčastěji se vyskytuje v malých skupinkách od 2 do 8 ex., jen 16. 4. 1997 jsem napočítal na dvou podmáčených polích 11 ex. 30. 9. 2000 se zdržovalo na dně vypuštěného rybníka 8 ex. a dva se podařilo chytit do sítí a okroužkovat.

Za sledované období byly chyceni a okroužkováni 3 ex.

Bekasina otavní (*Gallinago gallinago*)

Pravidelná na obou tazích, ojedinele zjištěna i v zimě.

Na jaře přelétá koncem března 29. 3. 1998 1 ex. na podmáčeném poli a zdrží se do začátku května 5. 5. 1995 1 ex. na bažině severovýchodně od rybníka. Na podzim se první ptáci dostávají v půli srpna 16. 8. 1999 1 ex. v rákosí a zdrží se zde do půli října 15. 10. 2000 1 ex. na dně vypuštěného rybníka. Jediné pozorování ze zimního období je 1. 1. 2000, kdy byl 1 ex. vyplašen z rákosí, rybník byl tou dobou zcela zamrzlý. V hnízdním období jsem bekasiny nezjistil. MUSÍLEK (1946) ji zastihl na Barochu i v hnízdní době.

3. dubna 1999 bylo 11 ex. na podmáčeném poli severně od rybníka a to byl nejvyšší počet, který zde byl pozorován. V roce 2000 se podařilo 5 ex. chytit a okroužkovat.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 6 ex.

Sluka lesní (*Scolopax rusticola*)

Vzácný host na jarním tahu.

Na sledované lokalitě byla zjištěna jen třikrát. 15. 4. 1992 přelétli 2 ex. nad rybníkem. 13. 4. 1997 přelétl 1 ex., nad jihozápadní zátokou, 29. 3. 1998 1 ex. přelétl nad rybníkem. Všechna tři pozorování jsou z podvečera.

Břehouš černoocasý (*Limosa limosa*)

Vzácný host.

VESELÝ in LEMBERK /ed./ (1997) pozoroval 1 pár od konce dubna do 20. května 1995 na mokré louce a na zamokřeném poli u Hrobic.

5. května 1995 jsem pozoroval 1 břehouše na téže mokré louce. 18. 5. 1999 1 ex. přelétl nad lokalitou a letěl směrem na Bohdanečské rybníky.

Koliha malá (*Numenius phaeopus*)

Jediné pozorování tohoto vzácného druhu uvádí JANALÍK (1959). 9. 4. 1959 pozoroval 2 ex. na Barochu.

Mnou tento druh nebyl pozorován.

Vodouš rudonohý (*Tringa totanus*)

Nehojně protahuje.

Na lokalitě zastížen pouze několikrát 23. 6. 1993 1 ex. hledal potravu v bahně u stavidla.

5. 5. 1995 se zdržoval 1 ex. na mokré louce severovýchodně od rybníka. 31. 3. 1997 byly 2 ex. na podmáčeném poli severně od rybníka.

Vodouš kropenatý (*Tringa ochropus*)

Nepravidelně nepříliš hojně protahuje.

Na jaře se objevuje koncem března a v dubnu. 25. 3. 1995 7 ex. v poli na kaluži. 6. 5. 1995 2 ex. na podmáčeném poli. Na podzim přilétají v srpnu a mizí v září. 10. 9. 2000 1 ex. chycen do sítě.

Vodouš bahenní (*Tringa glareola*)

Na lokalitě velmi vzácný host.

Jediné pozorování tohoto druhu je z 26. srpna 2000, kdy se 2 ex. pohybovaly na bahně polovypuštěného rybníka. Zdržely se zde po celý den.

Pisák obecný (*Actitis hypoleucos*)

Vzácný host.

Na lokalitě zastížen pouze několikrát a pokaždé na jarním tahu. Častý výskyt byl 31. 3. 2000, kdy se 2 ex. zdržovaly na mokřem poli u rybníka. 13. až 18. 4. 1997 se 1 ex. zdržoval u kaluže v poli. 8. 5. 1995 1 ex. chodil po rozbahněném poli východně od rybníka.

Racek chechtavý (*Larus ridibundus*)

Hnízdil před sledovaným obdobím pravidelně. Nyní pouze na tahu.

Z dřívější doby: MUSÍLEK (1946) uvádí, že na Barochu hnízdí 30 - 120 párů. Roku 1936 na rybníku první násady již 14. 4. (čistá vejce). Z mých pozorování před sledovaným obdobím. 9. 5. 1977 jsem změřil 66 vajec ve 40 hnízdech. Hnízdní kolonie čítala asi 250 hnízd. 14. 5. 1983 změřeno 207 vajec v 112 hnízdech. Hnízdní kolonie čítala nejméně 350 hnízd.

Na jaře první ptáci přilétají v březnu, nejčasnější pozorování je 1. 3. 1991 1 ex. létá nad rybníkem. Zdrží se zde do května. V podzimních měsících není tah hojný. 21. 9. 2000 přelétlo 21 ex. vysoko nad rybníkem.

V hnízdním období zalétají na rybník a jeho okolí za potravou z nedalekých hnízdišť. Jediný pokus o hnízdění byl v roce 1992. Na rybníku se zdržovalo asi 100 párů. 31. 5. jsem našel na posečeném rákosu 4 hnízda s vejci, ale byla již zastuzelá. Voda z rybníka zmizela a hnízda se ocitla na suchu, proto je rackové opustili a rybník také.

11. března 2000 jsem pozoroval nejvíce jedinců, asi 400 ex. na poli zatopeném vodou po záplavě.

Rozměry vajec, změřeno 273 vajec ve 152 hnízdech.

Průměr 272 vajec: 50,57x36,10 (44,2 až 56,2x32,0 až 39,8).

Rozměry 1 vejce zcela vybočují z průměru (nebylo zařazeno do průměru) 31,7x25,2.

Holub doubňák (*Columba oenas*)

Velmi vzácný host.

Na sledované lokalitě byl pozorován pouze jednou. 10. května 1996 1 ex. přilétl z lesa, usedl na několik stébel rákosu na vodě, napil se a zase odlétl zpět do lesa.

Holub hřivnák (*Columba palumbus*)

Pravidelně hnízdí a protahuje.

Jarní přilet na lokalitu připadá na půli března nejdříve však 28. 2. 2000 1 ex. přelétl nad rybníkem. Podzimní odlet připadá na konec září 28. 9. 2000 4 ex. na stromech u rybníka.

Hnízdí pravidelně v lese kolem rybníka 4 až 7 párů. Hnízda bývají umístěna vysoko v korunách stromů. 1. 5. 1999 bylo hnízdo jen 7 m nad zemí na bříze u rybníka v jihozápadní zátoce.

Nejvíce jedinců jsem pozoroval 13. března 1999, kdy nad rybníkem přelétlo hejno 34 ex. a usedlo na pole východně od rybníka.

Hrdlička zahradní (*Streptopelia decaocto*)

Stálá.

Přímo na lokalitě nehnízdí, zaletuje na okolní pole za potravou. Hnízdí v obci Hrobice, kde jsem našel 1 hnízdo pod střechou drůbežárny. 8. 11. 1998 jsem pozoroval na cestě 12 ex. jak sbírají potravu a 29 ex. sedělo na drátech elektrického vedení.

Hrdlička divoká (*Streptopelia turtur*)

Pravidelně hnízdí a protahuje.

Jarní přilet spadá na první dekádu května, nejdříve 25. 4. 1998 1 samec houká v lese u rybníka. Odlet z lokality připadá na srpen.

Hnízdí pravidelně v lese kolem rybníka 1 až 3 páry. Hnízdo nebylo nalezeno, ale pozorování ptáků v době hnízdění naznačuje jejich hnízdění.

Kukačka obecná (*Cuculus canorus*)

Pravidelně hnízdí, v malém počtu protahuje.

Na jaře první ptáci přilétají koncem dubna a začátkem května, nejdříve 22. 4. 2000 kuká 1 samec v lese. Odlet je nenápadný, již v srpnu.

Hnízdí pravidelně, i když pěstounské hnízdo s vajíčkem nebo mládětem se nalézt nepodařilo. V hnízdní době se zde zdržují 2 až 3 samci, kteří vytrvale kukají a vyhánějí soky.

Nejvyšší počet kukaček jsem pozoroval na jarním tahu 13. 5. 2000, kdy se 9 ex. honilo nad rybníkem.

Výr velký (*Bubo bubo*)

Vzácný host.

Na sledované lokalitě pozorován čtyřikrát. V zimě 1993 a 1994 byl pozorován 1 ex. myslivcem nad polem východně od rybníka. 18. 2. 1998 jsem pozoroval 1 ex. u lesa. 28. 10. 1999 1 ex. lovil kolem silnice u rybníka. Na lokalitu zaletuje z nedalekého hnízdiště na Kunětické hoře.

Pušťík obecný (*Srix aluco*)

Pravidelně hnízdí, stálý.

Na sledované lokalitě hnízdí pravidelně 1 až 2 páry v plastických budkách vyvěšených v lese u rybníka.

V prosinci 1992 jsem vyvěsil 2 budky a 1. 4. 1993 byly obě obsazeny. Jedna z budek byla obsazována do roku 1995 a druhá do roku 1999. Vyváděny byla 2 až 3 mlád'ata. V dubnu 1995 jsem okroužkoval v druhé budce samici a ta zde hnízdila po dobu pěti let. 1. 5. 1994 jsem kroužkoval v budce dvě mlád'ata a 6. 4. 1996 jedno z mlád'at zahnízdilo v plastické budce o 2 km dále pod Kunětickou horou a hnízdilo zde po 2 roky.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 14 ex.

Kalous ušatý (*Asio otus*)

Nepravidelně hnízdí, stálý druh.

Na lokalitě zjištěn jen několikrát, většinou akusticky. 19. 2. 1977 se 1 ex. ozýval z lesa jižně od rybníka. 20. 3. 1989 jsem našel zbytky 1 ex. pod jestřábím hnízdem. 29. 3. 1998 se 1 ex. ozýval z lesa severozápadně od rybníka. V roce

1997 jeden pár vyhnízdil na bříze 15 m nad zemí. Hnízdo bylo umístěno ve vidlici větví u kmene na napadaných větvích.

Lelek lesní (*Caprimulgus europaeus*)

Velmi vzácný host.

Ze sledované lokality je jediné pozorování. 14. srpna 1998 jsem pozoroval při lovu 2 ex. u stavidla na kraji lesa. Pozorování byli v podvečerních hodinách.

Rorýs obecný (*Apus apus*)

Pravidelný host, nehnízdí.

Na jaře přilétá koncem dubna a hlavně začátkem května. Odlet připadá již na začátek srpna.

Na lokalitě ani v její blízkosti nehnízdí. Zaletuje sem jen za potravou z hnízdiště na Kunětické hoře.

Nejvyšší počet lovicích ptáků byl zaznamenán 27. července 1996 21 ex.

Ledňáček říční (*Alcedo atthis*)

Nepravidelný host, nehnízdí.

Na sledované lokalitě se objevuje teprve v posledních třech letech a vždy v pohnízdnicích potulkách. Většinou od začátku srpna do konce září.

Nejvíce jedinců jsem pozoroval 28. 8. 1999 3 ex. přelétli za sebou nad vodním kanálem. 29. 9. 2000 se mi podařilo 3 ex. chytit do sítě a okroužkovat.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 6 ex.

Dudek chocholatý (*Upupa epops*)

Velmi vzácný host.

Jediné pozorování je z roku 1995, kdy REJL (in verb.) slyšel hlas jednoho ex. za rybníkem.

REJL (1995) našel hnízdní dutinu u obce Hradiště na Písku. Vzdálenost od lokality je asi 1 km.

Žluna zelená (*Picus viridis*)

Hnízdí pravidelně, ale nehojně, celoroční výskyt.

Na sledované lokalitě se vyskytuje po celý rok 1 až 2 páry. Nejvíce o sobě dávají vědět na jaře koncem února a v březnu, kdy je jejich hlas slyšet po celé lokalitě.

Jeden pár hnízdí na kraji lesa v jihozápadní části rezervace a druhý pár hnízdí v lese za stavidlem.

Datel černý (*Dryocopus martius*)

Hnízdí pravidelně, ale nehojně, celoroční výskyt.

Na sledované lokalitě se vyskytuje po celý rok 1 až 2 páry. Již koncem února a v březnu probíhá jejich hlasitý tok. Jeden pár v roce 1997 hnízdil v dutině smrku asi 12 m nad zemí jižně od rybníka.

Strakapoud velký (*Dendrocopos major*)

Hnízdí pravidelně, celoroční výskyt.

Na lokalitě se vyskytuje po celý rok a hnízdí zde v přilehlém lese v počtu 4 až 7 párů. Koncem února a hlavně v březnu probíhá jejich tok a obsazování hnízdních okrsků.

Hnízdní dutiny jsem nacházel nejčastěji v kmenech borovice, v menší míře v dubu, bříze a olši. Výška hnízdních dutin nad zemí byla nejčastěji 3 až 8 m. Nejnižší byla dutina 90 cm nad zemí v borovici a nejvýše 17 m v bříze. 22. 7. 2000 se tři strakapoudi honili mezi stromy až se chytli do sítě, jeden měl kroužek z předešlého roku.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 5 ex.

Strakapoud prostřední (*Dendrocopos medius*)

Velmi vzácný host.

Jediné pozorování tohoto druhu na lokalitě je z roku 1999. Od 21. března do 28. května se jeden pár zdržoval v lese u jihozápadní zátoky. Nápadný byl jejich hlas, samec se ozýval dost hlasitě a samice mu jen slabě odpovídala. Hlasové projevy trvaly do 1. 5. poté se ozýval jen samec a ne tak často.

Je pravděpodobné, že zde v roce 1999 1 pár hnízdil.

Strakapoud malý (*Dendrocopos minor*)

Nehojně hnízdí, stálý.

Na sledované lokalitě hnízdí pravidelně jeden pár. Hnízdní dutiny jsem našel tři a vždy ve strouchnivělých kmenech olší bez větví. Výška hnízdních dutin nad zemí 3,4 a 5 m. 27. 2. 1996 a 26. 8. 1999 se podařilo po jenom dospělém ptáku chytit a okroužkovat.

Skřivan polní (*Alauda arvensis*)

Pravidelně hnízdí a hojně protahuje.

Jarní přilet na lokalitu připadá na konec února a začátek března, nejdříve byl zastížen 20. 2. 1998 2 ex. přelétli nad rybníkem. Z okolí rybníka mezi koncem září a v říjnu. Nejpozdější pozorování bylo 29. 10. 2000 1 ex.

Na polích a loukách kolem rybníka hnízdí každoročně, ale nehojně. Maximálně do 10ti párů.

Břehule říční (*Riparia riparia*)

Pravidelně protahuje a nocuje.

První ptáci se na jaře objevují v půli dubna a poslední na podzim odlétají v září. Na lokalitě nehnízdí, nejbližší hnízdiště jsou vzdálena 3 km. Na rybník zaletuje za potravou a navečer na nocoviště. Nocuje zde 300 až 500 břehulí společně s vlaštovkami. V průběhu roku nocoviště několikrát mění, ale pokaždé je v rákosí nad vodní hladinou.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 14 ex.

Vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*)

Pravidelně protahuje a nocuje.

Přilet prvních vlaštovek připadá na půli dubna, nejdříve přilétli 3. 4. 1999 2 ex. loví nad rybníkem. Odlet připadá na září a začátek října.

Přímo na lokalitě nehnízdí. Hnízdí v nedaleké obci Hrobice. Na rybník zalétá několik desítek kusů každoročně za potravou a navečer nocovat do

rákosí. Před podzimním odletem do afrických zimovišť zde nocuje 1500 až 2000 vlaštovek. Během roku nocoviště mění, ale pokaždé je v rákosí nad vodní hladinou.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 64 ex.

Jiříčka obecná (*Delichon urbica*)

Pravidelně protahuje.

Přilétá nejčastěji v druhé půli dubna, nejdříve 8. 4. 2000, kdy 11 ex. lovílo nad hladinou rybníka. Odlet z lokality je v září.

Přímo na lokalitě nehnízdí. Hnízdí v nedaleké obci Hrobice pod střechami budov. Na rybník zalétá jen za potravou. Jejich počet je nižší než u vlaštovek, pohybuje se od 5 do 20 ex. V rákosí nenocuje, jen 21. 7. 2000 se navečer společně s vlaštovkami 1 ex. chytil do sítě v rákosí.

Linduška lesní (*Anthus trivialis*)

Pravidelně nehojně hnízdí.

Přílet na lokalitu je koncem dubna, nejdříve byl 1 zpívající samec pozorován 20. 4. 2000. Odlet připadá na srpen. Každý rok hnízdí v lese kolem rybníka 2 až 5 párů.

Konipas luční (*Motocilla flava*)

Velmi vzácný host.

Na sledované lokalitě zastižen pouze jednou. 5. září 1999 se 2 ex. honily na bahně polovypuštěného rybníka.

Konipas horský (*Motacilla cinerea*)

Velmi vzácný host.

Jediné pozorování je ze 17. července 1993, kdy REJL (in verb.) pozoroval 1 mladého ex. u stavidla.

Konipas bílý (*Motacilla alba*)

Nehojně hnízdí a protahuje.

První ptáci se na rybníku objevují v první půli března, nejdříve byl pozorován 28. 2. 2000, kdy 1 ex. přelétl nad rybníkem. Odlet z lokality připadá na konec září a začátek října.

Hnízdí pravidelně 1 až 3 páry. Hnízda bývají umístěna mezi odchlíplými plechy parovodu, který vede podél silnice. Každoročně v rákosí nocují hejna konipasů v počtu 20 až 80 ex.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 13 ex.

Střízlík obecný (*Troglodytes troglodytes*)

Pravděpodobně hnízdí, pravidelně zimuje.

Nejčastěji byl pozorován od podzimu do jara. Nápadný je brzy z jara, kdy se prozradí svým zpěvem.

Hnízdění se mi nepodařilo prokázat nálezem hnízda, ale podařilo se odchytit několik mladých ptáků v letních měsících.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 17 ex.

Pěvuška modrá (*Prunella modularis*)

Velmi vzácný host.

Na sledované lokalitě byla zastižena pouze jednou. 15. dubna 1992 chytli do sítě 1 ex. BARTA a REJL (in verb.).

Červenka obecná (*Erithacus rubecula*)

Pravidelně hnízdí a protahuje.

Jarní přilet na lokalitu spadá na druhou polovinu března nejdříve 14. 3. 1997 a 14. 3. 1999 1 ex. chycen do sítě. Podzimní odlet připadá na říjen. Zimování bylo zaznamenáno jednou.

25. prosince 1999 byl 1 ex. pozorován pod mysliveckým posedem u lesa.

Hnízdí pravidelně a relativně hojně v lese kolem rybníka a v pobřežních porostech. 1. 4. 1993 zpívalo kolem rybníka a v přilehlém lese 22 samců. 11. 5. 1991 byly nalezeny dvě hnízda 5 a 7 vajíček. Obě hnízda byla v lese jen 20 m od rybníka v hustém trsu trávy.

Za sledované období se podařilo chytit a okroužkovat 145 červenek.

Rozměry vajec, změřeno bylo 12 vajec ve 2 hnízdech.

Průměr 12 vajec: 20,55x15,44 (19,2 až 22,3x14,7 až 16,2).

Slavík obecný (*Luscinia megarhynchos*)

Nehojně hnízdí a protahuje.

Přilet na lokalitu je koncem dubna, nejdříve 19. 4. 1995 1 zpívající samec. Odlet připadá na konec srpna.

V blízkosti lokality hnízdí v počtu 1 až 2 páry. Více párů hnízdí u nedalekého Labe. Přímo na lokalitě bývá zastižen při podzimním tahu, kdy se několik jedinců podařilo odchytit.

Slavík modráček střeoevropský (*Luscinia svecica cyanecula*)

Vzácný host.

Na sledované lokalitě pozorován pouze třikrát v posledních dvou letech. Poprvé byl zjištěn 28. 3. 1999 1 zpívající samec v rákosí v severní části rybníka, zdržel se zde do 4. dubna, poté z lokality zmizel. 1. 4. 2000 1 samec zpíval v rákosí v jihozápadní části rybníka. 9. 9. 2000 se chytla 1 samice do sítě v jihozápadní rákosině.

Za sledované období byli chyceni a okroužkováni 2 ex.

Rehek domácí (*Phoenicurus ochruros*)

Hnízdí pravidelně v blízké obci, protahuje.

Přilet spadá na konec března, nejdříve 13. 3. 1991 1 samec zpíval na střeše drůbežárny. Podzimní odlet je v říjnu.

Přímo na lokalitě nehnízdí, jeho hnízdo jsem jednou našel pod střešou na trámu v drůbežárně na kraji Hrobic.

Rehek zahradní (*Phoenicurus phoenicurus*)

Pravidelně, ale nehojně hnízdí a protahuje.

Přilétá nejčastěji v druhé půli dubna a podzimní odlet z lokality připadá na září.

Hnízdí pravidelně, ale nehojně v lese kolem rybníka. Hnízda byla umístěna v dutinách stromů a třikrát v budce vyvěšené na stromě u paseky. Několikrát se podařilo odchytnout táhnoucí ptáky v rákosí.

Bramborníček hnědý (*Saxicola ruberta*)

Vzácně hnízdí i protahuje.

Velmi časně jarní pozorování je z 19. března 2000, kdy se 1 samec celý den zdržoval na posečeném rákosí v jižní části rybníka. Posedával na zapíchnutých kůlech a přeletoval z je jednoho na druhý. Z nich také lovil potravu.

Jediné hnízdění na lokalitě bylo v roce 1999, kdy jeden pár vyvedl 4 mlád'ata. 16. 5. poletovala čerstvě vyvedená mlád'ata s rodiči u parovodu.

Kos černý (*Turdus merula*)

Hnízdí hojně a pravidelně, celoroční výskyt.

Stálý pták, samci začínají zpívat při slunečných dnech již v únoru.

Hnízdí pravidelně a hojně kolem celého rybníka. Hnízda jsem nacházel na keřích, stromech, jednou na konstrukci mysliveckého posedu a jednou v kořenech vyvráceného stromu. Věrnost místu výskytu nasvědčuje 1 ex., který se po tři roky chytal v jedné části rybníka do téže sítě.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 26 ex.

Drozd kvíčala (*Turdus pilaris*)

Vzácně hnízdí, častěji protahuje a zimuje.

Na lokalitě se vyskytuje na podzimním a jarním tahu v hejnkách od 5 do 100 ex. Nejvíce bylo pozorováno 15. března 1998 asi 300 kvíčal na louce u rybníka. Každý rok v malém počtu zimuje.

Na lokalitě hnízdila teprve jednou. V roce 1997 vyhnízdily dva páry za rybníkem na kraji lesa vysoko v koruně dubu.

Drozd zpěvný (*Turdus philomelos*)

Pravidelně hnízdí a protahuje.

Na lokalitu se dostavuje nejčastěji v půli března nejdříve 26. 2. 1994 kdy v lese zpívali 2 samci. Odlet probíhá v říjnu. Zimování nebylo zjištěno.

Každoročně, nehojně hnízdí v lese kolem rybníka. Hnízda byla většinou u kmene stromu a nejčastěji na smrku. Výška hnízda nad zemí 2 až 5 metrů.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 5 ex.

Drozd cvrčala (*Turdus iliacus*)

Nehojně protahuje.

Na lokalitě byl tento druh zastížen několikrát na jarním tahu, většinou ve společných hejnech s drozdem kvíčalou a drozdem zpěvným. Nejvyšší počet zastížených jedinců byl 47. 14. 3. 1999 se 1 ex. chytil do sítě umístěné mezi keři u rybníka.

Drozd brávník (*Turdus viscivorus*)

Nehojně protahuje.

Několikrát byl zastížen na jarním tahu v lese, kdy z vrcholku stromů zpívali 1 až 2 samci. Nejdříve byl na lokalitě pozorován 28. 2. 2000 2 samci při zpěvu. V hnízdním období nebyl pozorován.

Cvrčilka zelená (*Locustella naevia*)

Nepravidelně hnízdí, protahuje.

Jarní přilet na lokalitu je v půli května, nejdříve 1. května 1997 1 ex. v keřích. Odlet připadá na srpen.

Na sledované lokalitě hnízdila pravděpodobně jen dvakrát. V roce 1997 a 2000, kdy byl pozorován jeden pár v hnízdním období. Tři ptáky se podařilo chytit a okroužkovat.

Cvrčilka říční (*Locustella fluviatilis*)

Vzácně hnízdí.

Na lokalitě se objevila teprve jednou v roce 2000. Tento rok zde jeden pár vyvedl 4 mlád'ata.

Samec přilétl 16. května a svoje vytrvalé cvrčení přednášel v keřích na loučce mezi lesem u rybníka do 15. července. 20. 7. jsem pozoroval 4 vyvedená mlád'ata. 23. 7. se do sítě chytl 1 samec a 1. tohoroční mládě. Poslední pozorování bylo 10. srpna 1 ex. v keřích na loučce.

Cvrčilka slavíková (*Locustella luscinioides*)

Pravidelně hnízdí, protahuje.

Nejhojnější z cvrčilek. Přilet na lokalitu je nejčastěji koncem dubna, nejdříve 11. 4. 1991. Odlet připadá na konec srpna a začátek září.

Hnízdí pravidelně každý rok v počtu 2 až 5 párů. Hnízdní okrsky jsou v rákosí ve východní části rybníka.

Odchyceno a okroužkováno bylo 19 ptáků. Jedna cvrčilka byla kroužkována 2. 5. 1997 a kontrolována na stejném místě po třech letech 5. 5. 2000. Jedna cvrčilka byla chycena s kroužkem, byla kroužkována na Žehuňském rybníce v předešlém roce.

Rákosník proužkovaný (*Acrocephalus schoenobaenus*)

Pravidelně a hojně hnízdí i protahuje.

Jarní přilet je nejčastěji koncem dubna, nejdříve přilétli 14. 4. 1990 2 ex. a 14. 4. 2000 také 2 ex. zpívaly v rákosí. Odlet připadá na konec srpna a září. Poslední protahující ptáci byli v rákosí zastížení 3. 10. 1999.

Hnízdí hojně kolem celého rybníka, vhodných míst ke hnízdění je zde spousta. Počet hnízdních párů se nedá přesně zjistit pro velkou rozlohu vhodných porostů. Odhad byl proveden 26. 5. 1995, asi 40 až 50 párů.

Odchyceno a okroužkováno bylo 301 ex. Po roce bylo kontrolováno 6 ex. Jeden byl chycen po třech letech na Nesytu a tři rákosníci se chytili z kroužky z jiných lokalit.

Rákosník zpěvný (*Acrocephalus palustris*)

Pravidelně, ale nehojně hnízdí i protahuje.

Přilet na lokalitu je v půli května a odlet koncem srpna a začátkem září.

Hnízdí každý rok v malém počtu na zarostlých příkopech podle cest

a v porostech kopřiv kolem rybníka. 9. 7. 1995 1 pár hnízdil na příkopě východně od rybníka oba ptáky se podařilo odchytit. 22. 5. 1999 zpívali 2 samci z porostu hned vedle hlavní silnice, velikost porostu byla jen 7x3 m. Později zde oba páry vyhnízdily.

Odchytit a okroužkovat se podařilo pouze 5 ex.

Rákosník obecný (*Acrocephalus scirpaceus*)

Pravidelně a hojně hnízdí i protahuje.

Přílet na lokalitu je v posledních dubnových dnech a začátkem května, nejdříve přilétl 22. 4. 2000 1 ex. chycen do sítí. Odlet připadá na konec srpna a začátek září. Nejpozději se zde zdržovali protahující ptáci 3. 10. 1999, kdy bylo v rákosí pozorováno větší množství ptáků.

Hnízdí hojně po celé ploše rybníka. Hnízda jsou jak po kraji rákosového porostu, tak hluboko v hustém rákosí. Počet hnízdících párů se nedá přesně zjistit pro velkou rozlohu rákosových porostů, které jsou v některých místech zcela neprůchodné. Odhad byl proveden 26. 5. 1995 a zjištěno bylo cca 80 až 100 párů.

Odychyceno a okroužkováno na lokalitě bylo 1285 ex. Po roce bylo znovu na lokalitě kontrolováno 30 ex., po dvou letech 13 ex. po třech letech 1 ex. a po čtyřech také 1 ex.

Rákosník velký (*Acrocephalus arundinaceus*)

Hnízdí pravidelně, ale nehojně, protahuje.

Jarní přílet na lokalitu připadá na první půli května, nejdříve byl pozorován 3. 5. 1990 1 zpívající samec a 3. 5. 1995 1 ex. Podzimní odlet z lokality je v druhé půli srpna.

Hnízdí zde pravidelně v počtu 1 až 5 párů. Hnízda byla nacházena na kraji rákosových porostů na hlubší vodě.

Za sledované období bylo odchyceno a okroužkováno 36 ptáků. Jeden rákosník velký kroužkovaný na lokalitě 10. 5. 1997 byl za tři měsíce 8. 8. 1997 kontrolován na podzimním tahu ve Slovinsku.

Sedmihlásek hajní (*Hippolais icterina*)

Nepravidelně hnízdí i protahuje.

Na jaře přilétá nejčastěji v půli května, nejdříve byl jeden zpívající samec zastížen 6. 5. 1990. Odlet z lokality je již v půli srpna.

Hnízdí nehojně v zahradách kolem obce Hrobice podle cesty za rybníkem. Přímo na rybníku nehnízdí.

Pěnice pokřovní (*Sylvia curruca*)

Nehojně hnízdí i protahuje.

Přílet na lokalitu je v druhé polovině dubna, nejdříve jsem ji zastihl 14. 4. 1998 2 zpívající samci. Odlet připadá na konec srpna.

Kolem rybníka hnízdí pravidelně, ale nehojně 2 až 5 párů. Hnízdo nebylo nalezeno, ale podařilo se odchytit několik mladých ptáků v hnízdním období.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 10 ex.

Pěnice hnědokřídlá (*Sylvia communis*)

Ojediněle hnízdí a protahuje.

Přilétá nejčastěji v prvních dnech května a odlétá v září, poslední ex. byl chycen 10. října 2000.

Hnízdí ojediněle 1 až 3 páry na zarostlém příkopě v kopřivách za rybníkem. V posledních dvou letech se vyskytuje častěji.

Odchytit a okroužkovat v těchto dvou letech se podařilo 19 ex.

Pěnice slavíková (*Sylvia borin*)

Pravidelně hnízdí i protahuje.

Přilet na lokalitu je v první polovině května, nejdříve byl 1 zpívající samec pozorován 8. 5. 1997. Odlet z lokality připadá na konec srpna a začátek září.

Kolem rybníka hnízdí v jednotlivých letech 5 až 10 párů.

Odchytit a okroužkovat se podařilo 107 ex. Dva ptáci byli na lokalitě kontrolováni po jednom roce.

Pěnice černohlavá (*Sylvia atricapilla*)

Hojně a pravidelně hnízdí i protahuje.

Přilet na lokalitu je nejčastěji v polovině dubna nejdříve jsem zastihl 1 zpívajícího samce 2. 4. 1990. Odlet připadá na konec září a začátek října.

Na sledované lokalitě je z pěnic nejhojnější. Hnízdí v keřích kolem rybníka a hlavně v lese kolem rybníka. V jednotlivých letech hnízdí 15 až 20 párů. 21. 6. 1992 byla kroužkována 4 pull. v hnízdě 1 m nad zemí v černém bezu.

Odchytit a okroužkovat se podařilo 243 ex. Dva ptáci byli na lokalitě kontrolováni po jednom roce.

Budníček lesní (*Phylloscopus sibilatrix*)

Nehojně hnízdí i protahuje.

Přilet na lokalitu je v posledních dubnových dnech a v prvních dnech května. Odlet připadá na půli srpna.

V lese kolem rybníka hnízdí 1 až 2 páry.

Budníček menší (*Phylloscopus collybita*)

Hojně hnízdí a protahuje.

Jarní přilet spadá do druhé půle března, nejdříve byl zaznamenán 13. 3. 1994 1 zpívající samec u posedu. Odlet z lokality je v září, naposledy byl 1 ex. chycen 29. 10. 1999.

Hnízdí pravidelně a hojně kolem rybníka v břehových porostech a v přilehlém lese. Je nejhojnější z budníčků, hnízdí zde 20 až 25 párů. 1. 5. 1992 jsem našel téměř hotové hnízdo na zemi v trávě v uschlé březové tyčovině. Později bylo hnízdo vyplaveno.

Odchytit a okroužkovat se podařilo 259 ptáků. Šest budníčků bylo na lokalitě kontrolováno po jednom roce.

Budníček větší (*Phylloscopus trochilus*)

Hnízdí pravidelně i protahuje.

Přilet na lokalitu je v druhé polovině dubna, nejdříve byl zastihnut 5. 4. 1992, 1 zpívající samec. Odlet z lokality připadá na konec srpna a začátek září.

Hnízdí pravidelně, ale nn tak hojně jako předešlý. V lese kolem rybníka hnízdí 5 až 10 párů.

Podářilo se odchytit a okroužkovat 50 ex. Jeden budníček byl na lokalitě kontrolován po jednom roce a jeden po dvou letech.

Králíček obecný (*Regulus regulus*)

Hojně protahuje a zimuje.

V hnízdním období byl zastížen jen jednou. Na sledované lokalitě se vyskytuje převážně od podzimu do jara. Hejnka se pohybují hlavně v lese kolem rybníka ve společnosti jiných ptáků (sýkory, šoupálci, brhlíci aj.). Nejvíce jedinců jsem pozoroval 2. 1. 1993, kdy přilétlo k posedu hejnko o 29 ex. 8. a 29. září 2000 se chytlo 6 ex. do sítí v pobřežním porostu (nízké keře v rákosí).

Králíček ohnivý (*Regulus ignicapillus*)

Velmi vzácný host.

Tento druh byl na sledované lokalitě zastížen pouze jednou. 26. srpna 2000 se podařilo 1 samce odchytit a okroužkovat v netypickém prostředí. Sítě byly nataženy v rákosí s několika keři.

Lejsek šedý (*Muscicapa striata*)

Nepravidelně hnízdí.

Na lokalitě byl zjištěn jen v roce 2000 a pravděpodobně zde jeden pár vyhnízdil neboť se zde zdržoval po celou hnízdní sezónu.

12. 5. 2000 1 ex. vlétl oknem dovnitř myslivecké kazatelny a v třepotavém letu na místě si mě asi 5 vteřin prohlížel, poté vylétl otevřenými dveřmi ven a usedl na větev 2 m od kazatelny. 1. 6. 2000 se 1 samec chytil do sítě v křoví u kazatelny.

Lejsek bělokrký (*Ficedula albicollis*)

Nepravidelně hnízdí, protahuje.

Jarní tah je slabý, jednotliví ptáci se objevují v posledních dubnových dnech a začátkem května. Odlet z lokality je v srpnu.

V roce 1999 vyhnízdil v lese jižně od rybníka nejméně jeden pár a v roce 2000 tamtéž nejméně dva páry. 18. 7. 1999 se 1 mladý ex. chytil do sítě u rákosí a 20. 7. 2000 také 1 mladý pták.

Lejsek černohlavý (*Ficedula hypoleuca*)

Nehojně protahuje.

Několikrát zastížen na jarním a podzimním tahu. Většinou jen jednotliví ptáci, nebo hejnka do 5 ex. V hnízdním období nebyl pozorován. Nejdříve na jaře byl jeden samec chycen 19. 4. 1992. Na podzimním tahu se nejčastěji chytají v druhé polovině srpna.

Sýkořice vousatá (*Panurus biarmicus*)

Nepravidelně hnízdí a zimuje.

Na sledované lokalitě se sýkořice poprvé objevily 12. 4. 1992, kdy 1 pár přelétl podle rákosového porostu (ČESÁK 2000) v tom roce již nebyla spatřena.

Zimování bylo pozorováno v zimách: 1997 - 1998 se zde zdržovalo v rákosí asi 20 ex. 22. 3. 1998 se jejich stav zvýšil na 59 ex. Zdrželi se zde do 29. 3., kdy jsem pozoroval posledních 9 ex. Následující zimu 1998 - 1999 jsem zde pozoroval od 8. 11., kdy zde byla tři hejnka 10, 10 a 20 ex. a zůstaly zde po celou zimu. Poslední pozorování v této zimě bylo 28. 2. 1999 asi 20 ex. V zimě 1999 - 2000 zde zimovalo hejnko do 20 ex. od 29. 10. 1999 do 2. 2. 2000 (ČESÁK 2000). V zimě 2000 - 2001 zimovalo v rákosí rybníka asi 15 až 20 ex.

Hnízdění: Pravděpodobně 1 pár vyhnízdil poprvé v roce 1994. 17. dubna jsem zaslechl hlas sýkořice v rákosí uprostřed rybníka. 1. května jsem z mysliveckého posedu umístěného na okraji rybníka pozoroval jednoho samce přeletujícího nízko nad rákosím. První prokázané hnízdění bylo v roce 1996, kdy zde vyhnízdil nejméně 1 pár. 10. května se chytl do sítě v rákosí 1 samec a podle jeho chování se dalo usuzovat, že zde hnízdí. 31. 5. a 1. 6. jsem pozoroval celý pár se dvěma mládřaty na stejném místě, kde jsem chytl samce. 5. 7. se mi podařilo obě mládřata chytit do sítě (ČESÁK 1997). S nimi se chytl i již kroužkovaný sameček.

V roce 2000 vyhnízdily na lokalitě nejméně dva páry. 6. května se chytl do sítě samec a 13. 5. jsem pozoroval jeden pár se třemi mládřaty a druhý pár s pěti mládřaty. 2. 6. vyvedl jeden pár z druhého hnízdění 5 mládřat. V tomto roce se podařilo odchytit a okroužkovat 7 sýkořic.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 10 ex.

Mlynařík dlouhoocasý (*Aegithalos caudatus*)

Pravidelně hnízdí a zimuje.

Stálý druh, v zimních měsících se zdržuje do společných hejn se sýkorymi, šoupálky aj.

Hnízdí pravidelně v lese kolem rybníka. Jediné hnízdo jsem našel v roce 1997. 31. března stavěli hnízdo na silné větvi u kmene dubu ve výšce 7 m. Hnízdo bylo skoro hotové. 31. 4. jsem našel hnízdo na zemi pod stromem. Nejvyšší počet mlynaříků jsem pozoroval 28. 10. 1999, a to 32 ex. z toho 13 ex. se chytilo.

Za sledované období se podařilo chytit a okroužkovat 106 ex. Po roce byli na lokalitě kontrolováni 4 ex. Po dvou letech 1 ex.

Sýkora babka (*Parus palustris*)

Nehojně hnízdí, stálý druh.

Nejčastěji byla pozorována brzy z jara a pokaždé v páru. Na lokalitě je dostatek ztrouchnivělých stromů, v kterých ráda hnízdí. 1. května 1999 jsem pozoroval jak jeden pár nosí hnízdní materiál do dutiny v borovici 5 m nad zemí.

Chytit a okroužkovat se podařilo 5 ex.

Sýkora lužní (*Parus montanus*)

Nehojně se vyskytující druh.

Na sledované lokalitě byla pozorována jen několikrát v březnu a dubnu a na podzim v srpnu. V hnízdním období byla pozorována jednou.

4. dubna 1999 se dva exempláře chytily do sítě v jižní části rybníka. 12. srpna 2000 se chytili 4 mladé sýkory lužní.

Sýkora parukářka (*Parus cristatus*)

Hnízdí nehojně, stálý pták.

Na sledované lokalitě hnízí pravidelně, ale v malém počtu. Hnízda byla v dutinách stromů vytesaných strakapoudem velkým. 15. května 1990 hnízila v dutině borovice jen 1 m nad zemí. V rozvěšených budkách na lokalitě nezahnízila.

Sýkora uhelníček (*Parus ater*)

Hnízdí nehojně, stálý druh.

Na sledované lokalitě hnízí pravidelně, ale v malém počtu. Hnízda byla v dutinách stromů vytesaných strakapoudem velkým a několikrát zahnízila v budkách rozmístěných v lese kolem rybníka. V zimních měsících se zdržuje do společných hejn o ostatními sýkorami.

Sýkora modřinka (*Parus caeruleus*)

Hojně hnízí, stálý druh.

Na sledované lokalitě je velmi hojná, jak v hnízdním období, tak v podzimním i v zimních měsících. Často a hojně se vyskytuje v rákosí, kde sbírá potravu. V zimních měsících se sdružuje do společných hejn s ostatními sýkorami.

Hnízdí nejčastěji v dutinách stromů a často obsazuje vyvěšené budky, jak v lese, tak na stromech kolem rybníka. Jednou vyhnízila i v budce spadlá na zemi. Budky s malými vletovými otvory určené právě pro modřinky bývají jimi všechny obsazeny. Velikost snůšek zjištěných v budkách čítají 8 až 15 vajíček, nejčastěji však 10 až 12.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 58 ex. Po jednom roce byli kontrolováni 2 ex. a jeden po dvou letech.

Rozměry vajec, změřeno bylo 251 vajec ve 20. hnízdech.

Průměr 251 vajec: 15,15x11,81 (13,7 až 16,8x11,0 až 13,0).

Sýkora koňadra (*Parus major*)

Hojně hnízí, stálý druh.

Na sledované lokalitě je to nejhojnější sýkora. Hojně hnízí i zimuje. V rákosinách není tak hojná jako sýkora modřinka. V zimních měsících se zdržuje do společných hejn s ostatními sýkorami.

Hnízdí nejčastěji v dutinách stromů vytesanými strakapoudy, žlunami a datli. Často obsazuje vyvěšené budky jak v lese, tak na stromech kolem rybníka. Dvakrát obsadily spadlou budku na zemi. Hnízdí v budkách i s velkými vletovými otvory, které zvětšily veverky a strakapoudi. Velikost snůšek zjištěných v budkách čítají 6 až 13 vajíček, nejčastěji 8 až 11.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 102 ex. Po jednom roce bylo na lokalitě kontrolováno 6 ex., po dvou letech 3 ex., po třech letech 1 ex. a po čtyřech letech 1 ex. Tato sýkora hnízila čtyři roky po sobě v jedné budce.

Rozměry vajec, změřeno bylo 169 vajec v 16 hnízdech.

Průměr 169 vajec: 17,45x13,31 (16,4 až 19,1x12,0 až 14,5).

Brhlík lesní (*Sitta europae*)

Hojně hnízdí, stálý druh.

Na sledované lokalitě se hojně vyskytuje jak v hnízdím období, tak mimo hnízdění. V zimních měsících se združuje do společných hejn se sýkorami, šoupálky aj.

Hnízdí v dutinách stromů vysekaných strakapoudem velkým a často obsazuje vyvěšené budky, jak v lese, tak kolem rybníka. 16. 5. 1999 jsem objevil jeden hnízdní pár v dutině borovice, vytesané strakapoudem velkým v předchozím roce jen 1 m nad zemí. V roce 2000 zdárně vyhnízdlily v 7 budkách. Otvory si zužuje výmazem a případné štěrbinu také. Velikost snůšek zjištěných v budkách čítají 5 až 9 vajec, nejčastěji 7.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 82 ex.

Jeden brhlík byl na lokalitě kontrolován po dvou letech.

Šoupálek dlouhoprstý (*Certhia familiaris*)

Pravidelně hnízdí, stálý druh.

Na sledované lokalitě pravidelně v nevelkém počtu hnízdí. V zimních měsících se sdružuje do společných hejn se sýkorami.

Hnízda jsem našel tři. První bylo v podélně vyhníleném kmenu olše. 20. 4. 1996 bylo v hnízdě 5 vajíček. Druhé hnízdo jsem našel 1. 5. 1998 na borovici za odchlíplou kůrou ve výšce 220 cm. O 50 cm níže byla zavěšena speciální budka pro šoupálky s vletovým otvorem ze zadu od kmene, ta byla prázdná. Třetí hnízdo jsem našel 15. 4. 2000 na myslivecké kazatelně za otevřenými dveřmi, v hnízdě byla 2 vajíčka. 12. 5. 2000 bylo v hnízdě 5 Pull. Mláďata byla zdárně vyvedena i přesto, že jsem na posedu v průběhu hnízdění strávil 11 dní.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 13 ex.

Moudivláček lužní (*Remiz pendulinus*)

Nepřavidelně hnízdí, nehojně protahuje.

Na jaře se první moudivláčkové objevují začátkem dubna 7. 4. 1999 bylo hejno 18 ex. na rákosí v jihozápadní zátoce.

V roce 1995 zde poprvé jeden pár zahnízdil. REJL (in verb.) našel v r. 1995 hnízdo a kroužkoval zde samici s hnízdní nažinou. Druhé hnízdo jsem našel 29. 10. 1999 bylo na bříze 4,5 m nad zemí v jihozápadní části rybníka.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 37 ex.

Žluva hajní (*Oriolus oriolus*)

Pravidelně v malém počtu hnízdí a protahuje.

Na jaře přilétají na lokalitu v první polovině května nejčastěji 28. 4. 1995 zpíval samec v lese. Odlet připadá na srpen.

Na lokalitě hnízdí každoročně 1 až 3 páry. Často byly pozorovány jak se nad rybníkem v letu pronásledují 3 až 5 ex. a snaží se vyhnat vetřelce. 22. 7. 2000 se 1 samice chytila do sítě na louce mezi keři.

Ťuhýk obecný (*Lanius collurio*)

Pravidelně, ale nehojně hnízdí a protahuje.

Na lokalitu přilétá začátkem května, nejdříve jsem ho zastihl 25. 4. 2000,

kdy 1 samec seděl na keři u silnice. Odlet připadá na druhou polovinu srpna. 26. 8. 1999 se 2 ex. chytli do sítí.

Na lokalitě hnízdí pravidelně 1 až 3 páry. Hnízda jsem nacházel v keřích růže šípkové podle cesty severovýchodně od rybníka. V roce 1997 jeden pár vyhnízdil v šípku přímo u rybníka.

Ťuhák šedý (*Lanius excubitor*)

Velmi vzácný host.

Na sledované lokalitě byl zastížen jen jednou. 9. ledna 2000 seděl 1 ex. u silnice na dopravní značce, po vyplašení odlétl k Labi.

Sojka obecná (*Garrulus glandarius*)

Pravidelně hnízdí, stálý druh.

Od podzimu do jara se stavy sojek na lokalitě zvýší o ptáky, kteří přiletí ze severu. Nejvyšší počet jsem pozoroval 17. 3. 1990, kdy přelétlo nad rybníkem 41 ex.

V lese kolem rybníka hnízdí každoročně 2 až 3 páry. 11. 5. 1991 jsem našel hnízdo na netypickém místě. Bylo postaveno na podlaze myslivecké kazatelny. V hnízdě bylo 5 vajec. 20. 5. byla v hnízdě 4 mláďata a 1 čisté vejce. 1. 5. 1994 bylo znovu postavené hnízdo na stejném místě, v hnízdě byla 4 vejce. 13. 5. bylo hnízdo zničeno (člověkem). 13. 4. 1997 bylo rozestavené hnízdo v té samé kazatelně, ale na sedátku. Později bylo hnízdo také zničeno.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 6 ex.

Rozměry vajec, změřeno bylo 9 vajec ve 2 hnízdech.

Průměr 9 vajec: 29,05x22,97 (26,5 až 31,1x22,0 až 24,3).

Straka obecná (*Pica pica*)

Nehojně hnízdí, stálý druh.

Přímo na lokalitě nehnízdí. Její hnízda jsem nacházel na stromech kolem cesty severovýchodně od rybníka a podle slepého ramene Labe. Výška hnízd nad zemí byla kolem 20 m. Jen jediné hnízdo jsem našel v koruně švestky 4 m nad zemí.

V zimních měsících se sdružuje do malých hejn. 28. února 2000 jsem pozoroval 12 strak ve stromořadí a na louce severovýchodně od rybníka.

Kavka obecná (*Corvus monedula*)

Zaletuje za potravou, stálý druh.

Na sledované lokalitě nehnízdí. Nejbližší hnízdiště je vzdálené 1,5 km na hradě Kunětická hora. V době hnízdění zaletuje na pole a louky kolem rybníka za potravou.

V zimních měsících přelétají nad lokalitou zimující ptáci společně s velkými hejny havranů polních.

Havran polní (*Corvus frugilegus*)

Zimní host.

Na lokalitě ani v blízkém okolí nehnízdí. V hojném počtu přeletují hejna zimujících ptáků. Některá hejna čítají až 2000 ex. Výskyt na lokalitě je od půli října do půli března. V letních měsících zcela chybí.

Vrána obecná šedá (*Corvus corone cornix*)

Vzácně hnízdí, stálý druh.

Na sledované lokalitě vyhnízdila v roce 1999, v lese severozápadně od rybníka.

Nejčastější pozorování připadá na jarní a zimní měsíce. V tomto období přelétají jednotliví ptáci nad lokalitou. Nejvíce jedinců jsem pozoroval 5. 12. 1997, kdy nad rybníkem přelétlo 5 ex.

Krkavec velký (*Corvus corax*)

Přelétá, stálý druh.

Na sledované lokalitě ani v blízkém okolí nehnízdí. Nad rybníkem byl zastížen pouze na přeletu.

Nejčastější pozorování připadá na zimní a jarní měsíce. Několikrát zastížen i v hnízdním období, 9. 5. 1997 přelétly 2 ex. nad rybníkem, 7. 6. 1997 4 ex. také na přeletu.

Špaček obecný (*Sturnus vulgaris*)

Pravidelně hnízdí a protahuje.

Přílet na lokalitu připadá na druhou polovinu února, nejdříve byl zastížen 10. 2. 2000, kdy přelétlo nad rybníkem 6 ex. Odlet z lokality je v říjnu. Zimování na lokalitě nebylo zaznamenáno, i když v okolí ano.

Hnízdí hojně v lese i v dutinách stromů kolem rybníka. Často obsazuje budky, které jsou na lokalitě pro špačky vyvěšeny. Počet hnízdicích párů je odhadnut na 50 až 80. V západní části lesa u rybníka je každoročně malá hnízdní kolonie čítající 20 až 25 párů. Ze sedmi budek pro špačky obsadí každý rok 4 až 6 budek.

Na rybníku je velké nocoviště špačků, v srpnu a září zde nocuje 2000 až 2500 ex.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 50 ex.

Rozměry vajec, změřeno bylo 11 vajec ve 2 budkách.

Průměr 11 vajec: 28,72x21,85 (27,6 až 30,1x21,2 až 22,4).

Vrabc domácí (*Passer domesticus*)

Hnízdí pravidelně v blízké obci, stálý pták.

Přímo na lokalitě nehnízdí. Hnízda jsem nacházel v blízké obci Hrobice pod střechami budov.

V zimních měsících zaletuje na okolní pole a sbírá potravu podle silnice u rybníka.

Vrabc polní (*Passer montanus*)

Pravidelně hnízdí, stálý druh.

V zimních měsících se shlukuje do hejn, která se zdržují kolem rybníka na okolních polích a u zásypů. Hojně navštěvuje myslivecká újediště pro černou zvěř. Hejnka čítají až 80 ex. často ve společnosti strnadů obecných a zvonků zelených.

Hnízdí pravidelně v dutinách stromů kolem rybníka a podle cest. Několikrát obsadili ptačí budku s malým vletovým otvorem.

Pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*)

Pravidelně hnízdí a protahuje.

Přílet na lokalitu připadá na půli března, samci o něco dříve. Nejdříve 27. 2. 1996 táhlo hejno asi 100 ex. Odlet spadá na říjen 30. 9. 2000 přelétlo hejnkou 21 ex. V mírných zimách v nevelkém počtu zimuje, ale převážně jen samci. 25. 12. 1997 bylo 8 samců u zásypu, 23. 1. 1999 se chytli 2 samci do sítí.

Hnízdí pravidelně v lese i na stromech kolem rybníka. 11. 5. 1991 bylo v hnízdě na smrku 3 m nad zemí 5 vajíček. Nejvyšší počet jsem pozoroval 17. 3. 2000, kdy přelétlo nad rybníkem asi 150 ex.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 42 ex. Jeden ex. jsem na lokalitě kontroloval po dvou letech.

Pěnkava jíkavec (*Fringilla montifringilla*)

Vzácně zimuje.

Na sledované lokalitě byl pozorován jen několikrát. Nejdříve 23. 11. 1996 byly 4 ex. na poli východně od rybníka. Nejčastěji jsem pozoroval hejnkou do 30 ex. na kraji lesa u zásypu severně od rybníka.

Zvonohlík zahradní (*Serinus serinus*)

Nehojně hnízdí a protahuje.

Přílet na lokalitu je v první půli dubna, nejdříve 30. 3. 1991 1 zpívající samec. Odlet z lokality je v říjnu.

Hnízda byla nejčastěji na stromech kolem obce Hrobice a v zahradách. Přímo na lokalitě hnízdí řídce. Nalezl jsem zde jediné hnízdo v roce 1997.

Zvonek zelený (*Carduelis chloris*)

Nehojně hnízdí, stálý druh.

V zimních měsících se shlukuje do hejn čítajících až 100 ex. a zdržují se na okolních polích a u mysliveckých zásypů společně se strnady obecnými a vrabci polními.

Hnízdí nehojně v zahradách v nedaleké obci. Přímo na lokalitě hnízdo nalezeno nebylo, přestože byl několikrát tento druh v hnízdním období pozorován.

Stehlík obecný (*Carduelis carduelis*)

Nehojně hnízdí, stálý druh.

Po odhnízdění se jednotlivé rodiny shromažďují do hejn, které čítají až 50 ex. Tyto hejnkou se potulují kolem rybníka až do jara.

Hnízdí nehojně v zahradách v blízké obci. Přímo na lokalitě hnízdo nebylo nalezeno, přestože byl tento druh několikrát v hnízdním období pozorován.

Čížek lesní (*Carduelis spinus*)

Mimo hnízdní výskyt.

Na sledované lokalitě se vyskytuje každý rok, ale jen v mimo hnízdním období od listopadu do poloviny dubna 15. 4. 2000 se 2 ex. chytli do sítí. V tomto období se pohybují kolem rybníka hejnkou, která čítají i přes 100 ex. Nejčastěji byla hejnkou pozorována v korunách olší, kde vyzobávala semínka ze šišticek.

Za sledované období bylo 9 ex. chyceno a okroužkováno.

Konopka obecná (*Carduelis cannabina*)

Nepravidelně hnízdí.

Na sledované lokalitě byla nejčastěji pozorována v jarních měsících na polích a loukách kolem rybníka.

V posledních třech letech jeden pár hnízdí v blízké obci Hrobice. 1. května přilétli 2 páry na bažinu u rybníka, po chvíli odlétly zpět k vesnici.

Křivka obecná (*Loxia corvirostra*)

Vzácně se vyskytující druh.

Poprvé na lokalitě zjištěna 25. 12. 1997, kdy jsem v lese pozoroval hejno asi 20 ex. Zdržovali se zde po celou zimu a 21. 2. 1998 jsem jich napočítal 37 ex. Poté jejich stav klesal na asi 10 až 15 ex. Minimálně 10 ex. se na lokalitě vyskytovalo i v hnízdním období. Poslední 3 ex. byly pozorovány 8. 11. 1998.

Hýl obecný (*Pyrrhula pyrrhula*)

Na sledované lokalitě se zdržuje od listopadu do března. Hlavně v zimním období se kolem rybníka potulují hejny do 20 ex.

V roce 1997 byl jeden samec několikrát pozorován v lese u stavidla po celý měsíc květen. 5. 8. 2000 se chytili do sítě samec a samice.

Dlask tlustozobý (*Coccothraustes coccothraustes*)

Vzácný host.

Na sledované lokalitě byl pozorován pouze dvakrát. Poprvé 19. 4. 1996 se 1 samec zdržoval na stromech v jižní části rybníka. Druhé pozorování je z 13. května 2000, kdy se jeden samec chytil do sítě.

Strnad obecný (*Emberiza citrinella*)

Hojně hnízdí, stálý druh.

Na sledované lokalitě hojně hnízdí i zimuje. Po odhnízdění a hlavně v zimních měsících vytváří velká hejna až o 200 ex. V tomto období se zdržuje na okolních polích, loukách a u mysliveckého zásypu, kde shánějí potravu.

V únoru začínají samci svým zpěvem obsazovat hnízdní revíry. Hnízdí kolem rybníka a v lese podél cest. 14. 5. 1990 byla tři vajíčka v hnízdě u lesní cesty v trávě. 20. 6. 1993 krmí tři mláďata u posedu.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 12 ex.

Strnad rákosní (*Emberiza schoeniclus*)

Hojně hnízdí, protahuje a zimuje.

Jarní přilet na lokalitu připadá na půli března, nejdříve přilétl 1. 3. 1997. Odlet z lokality začíná koncem září a probíhá v říjnu. V malém počtu každý rok zimuje. Větší počet zimujících ptáků jsem pozoroval v lednu a únoru 1998, kdy v rákosí rybníka se zdržovalo 60 až 70 ex.

Hojně hnízdí každý rok ve starém rákosí kolem rybníka a na příkopech porostlých rákosím. Přímou na rybníku hnízdí víc jak 20 párů.

Za sledované období bylo chyceno a okroužkováno 37 ex. Jeden strnad rákosní byl na lokalitě kontrolován po třech letech.

Přehled výskytu jednotlivých druhů

a. Ptáci na lokalitě a v blízkém okolí pravidelně hnízdící

Potápka malá (*Tahybaptus ruficollis*), bukač velký (*Botaurus stelalris*), husa velká (*Anser anser*), kopřivka obecná (*Anas strepera*), čírka obecná (*Anas crecca*), kachna divoká (*Anas platyrhynchos*), čírka modrá (*Anas querquedula*), moták pochop (*Circus aeruginosus*), jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*), krahujec obecný (*Accipiter nisus*), káně lesní (*Buteo buteo*), poštolka obecná (*Falco tinnunculus*), koroptev polní (*Perdix perdix*), bažant obecný (*Phasianus colchicus*), chřástal vodní (*Rallus aquaticus*), slípka zelenonohá (*Gallinula chloropus*), lyska černá (*Fulica atra*), čejka chocholátá (*Vanellus vanellus*), holub hřivnáč (*Columba palumbus*), hrdlička zahradní (*Streptopelia decaocto*), hrdlička divoká (*Streptopelia turtur*), kukačka obecná (*Cuculus canorus*), puštík obecný (*Strix aluco*), žluva zelená (*Picus viridis*), datel černý (*Dryocopus martius*), strakapoud velký (*Dendrocopos major*), strakapoud malý (*Dendrocopos minor*), skřivan polní (*Alauda arvensis*), linduška lesní (*Anthus trivialis*), konipas bílý (*Motacilla alba*), červenka obecná (*Erithacus rubecula*), slavík obecný (*Luscinia megarhynchos*), rehek domácí (*Phoenicurus ochruros*), rehek zahradní (*Phoenicurus phoenicurus*), kos černý (*Turdus merula*), drozd zpěvný (*Turdus philomelos*), cvrčilka slavíková (*Locustella lusciniodes*), rákosník proužkovaný (*Acrocephalus schoenobaenus*), rákosník zpěvný (*Acrocephalus palustris*), rákosník obecný (*Acrocephalus scirpaceus*), rákosník velký (*Acrocephalus arundinaceus*), pěnice pokřovní (*Sylvia curruca*), pěnice hnědokřídlá (*Sylvia communis*), pěnice slavíková (*Sylvia borin*), pěnice černohlavá (*Sylvia atricapilla*), budníček menší (*Phylloscopus collybita*), budníček větší (*Phylloscopus trochilus*), mlynařík dlouhoocasý (*Aegithalos caudatus*), sýkora babka (*Parus palustris*), sýkora parukářka (*Parus cristatus*), sýkora uhelníček (*Parus ater*), sýkora modřinka (*Parus caeruleus*), sýkora koňadra (*Parus major*), brhlík lesní (*Sitta europaea*), šoupálek dlouhoprstý (*Certhia familiaris*), žluva hajní (*Oriolus oriolus*), ťuhýk obecný (*Lanius collurio*), sojka obecná (*Garrulus glandarius*), straka obecná (*Pica pica*), špaček obecný (*Sturnus vulgaris*), vrabec domácí (*Passer domesticus*), vrabec polní (*Passer montanus*), pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*), zvonohlík zahradní (*Serinus serinus*), zvonek zelený (*Carduelis chloris*), stehlík obecný (*Carduelis carduelis*), strnad obecný (*Emberiza citrinella*), strnad rákosní (*Emberiza schoeniclus*).

b. Ptáci na lokalitě a v blízkém okolí nepravidelně hnízdící

Potápka černokrká (*Podiceps nigricollis*), volavka popelavá (*Ardea cinerea*), polák velký (*Aythya ferina*), polák chocholačka (*Aythya fuligula*), chřástal kropenatý (*Porzana porzana*), kulík říční (*Charadrius dubius*), racek chechtavý (*Larus ridibundus*), kalous ušatý (*Asio otus*), bramborníček hnědý (*Saxicola rubetra*), drozd kvíčala (*Turdus pilaris*), cvrčilka zelená (*Locustella naevia*), cvrčilka říční (*Locustella fluviatilis*), sedmihlásek hajní (*Hippolais icterina*), budníček lesní (*Phylloscopus sibilatrix*), lejsek šedý (*Muscicapa striata*), lejsek bělohlavý (*Ficedula albicollis*), sýkořice vousatá (*Panurus biarmicus*), moudivláček lužní (*Remiz pendulinus*), vrána obecná šedá (*Corvus corone cornix*), konopka obecná (*Carduelis cannabina*).

c. Ptáci na lokalitě a v blízkém okolí s neprokazatelným hnízděním, hnízdění je ale pravděpodobné

Bukáček malý (*Ixobrychus minutus*), chřástal malý (*Porzana parva*), strakapoud prostřední (*Dendrocopos medius*), střízlík obecný (*Troglodytes troglodytes*), králíček obecný (*Regulus regulus*), křivka obecná (*Loxia corvirostra*), hýl obecný (*Pyrrhula pyrrhula*).

d. Ptáci na lokalitě a v blízkém okolí zastížení v době hnízdění, ale nehnízdí (při sběru potravy apod.)

Čáp bílý (*Ciconia ciconia*), labuť velká (*Cygnus olor*), rorýs obecný (*Apus apus*), ledňáček říční (*Alcedo atthis*), břehule říční (*Riparia riparia*), vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*), jiříčka obecná (*Delichon urbica*), sýkora lužní (*Parus montanus*), kavka obecná (*Corvus monedula*), krkavec velký (*Corvus corax*).

e. Ptáci na lokalitě a v blízkém okolí zastížení na tahu

Čáp černý (*Ciconia nigra*), husa polní (*Anser fabalis*), lžičák pestrý (*Anas clypeata*), moták pilich (*Circus cyaneus*), orlovec říční (*Pandion haliaetus*), křepelka polní (*Coturnix coturnix*), jeřáb popelavý (*Grus grus*), slučka malá (*Lymnocyptes minimus*), bekasina otavní (*Gallinago gallinago*), vodouš rudonohý (*Tringa totanus*), vodouš kropenatý (*Tringa ochropus*), pisík obecný (*Actitis hypoleucos*), drozd cvrčala (*Turdus iliacus*), drozd brávník (*Turdus viscivorus*), lejsek černohlavý (*Ficedula hypoleuca*).

f. Ptáci na lokalitě a v blízkém okolí zimující

Káně rousná (*Buteo lagopus*), havran polní (*Corvus frugilegus*), pěnkava jíkavec (*Fringilla montifringilla*), čížek lesní (*Carduelis spinus*).

g. Ptáci na lokalitě a v blízkém okolí zastížení jen ojediněle

Volavka bílá (*Egretta alba*), hohol severní (*Bucephala clangula*), včelojed lesní (*Pernis apivorus*), luňák hnědý (*Milvus migrans*), luňák červený (*Milvus milvus*), orel mořský (*Haliaetus albicilla*), jespák bojovný (*Philomachus pugnax*), sluka lesní (*Scolopax rusticola*), břehouš černoocasý (*Limosa limosa*), vodouš bahenní (*Tringa glareola*), holub doupňák (*Columba oenas*), výr velký (*Bubo bubo*), lelek lesní (*Caprimugus europaeus*), dudek chocholatý (*Upupa epops*), konipas luční (*Motacilla flava*), konipas horský (*Motacilla cinerea*), pěvuška modrá (*Prunella modularis*), slavík modráček středoevropský (*Luscinia svecica cyanecula*), králíček ohnivý (*Regulus ignicapillus*), ťuhýk šedý (*Lanius excubitor*), dlask tlusozobí (*Coccothraustes coccothraustes*).

h. Ptáci na lokalitě a v blízkém okolí zastížení před sledovaným obdobím

Potápka roháč (*Podiceps cristatus*), kolpík bílý (*Platalea leucorodia*), koliha malá (*Numenius phaeopus*).

Diskuse

Tato práce obsahuje výsledky 11letého avifaunistického průzkumu nevelké lokality, přírodní rezervace Baroch (okr. Pardubice) v letech 1990 až 2000. Pro úplnost byla doplněna několika literárními údaji jak ze součas-

nosti, tak z minulých let a několika mými pozorováními před sledovaným obdobím. V práci je použito i několik pozorování jiných ornitologů.

Z druhů, které zde začaly nově hnízdit mohu jmenovat: Bukač velký, v posledních letech hnízdí pravidelně 1 až 2 páry. Volavka popelavá v posledním roce výzkumu poprvé na lokalitě zahnízdila. Husa velká, druh který se na lokalitě rozšiřuje od roku 1994, kdy vyhnízdil první pár. V roce 2000 hnízdilo již 6 párů a 23 mladých exemplářů se zdržovalo na hladině nehnízdících. Chrástal malý je druh, který hnízdí od roku 1996. V tomto roce zahnízdila poprvé také sýkořice vousatá.

Pokud použiji srovnání Újezdského a Bohumilečského rybníka, kde jsem prováděl výzkum ptactva v minulých letech a rybníka Baroch, je tato lokalita odlišná menší vodní hladinou a většími litorálními porosty. Toto prostředí vyhovuje k hnízdění některým druhům, jako např. čírce obecné a čírce modré, které zde hnízdí ve větším počtu. To samé platí i o chrástatu vodním, který je zde velmi hojný. V hojném počtu na lokalitě hnízdí rákosník obecný a rákosník proužkovaný.

Naopak na lokalitě přestali hnízdit potápka roháč a racek chechtavý. Potápka černokrká dnes hnízdí jen výjimečně. Malý výskyt bahňáků je zapříčiněn nedostatkem vhodných biotopů. Ani potápivé kachny zde příliš nehnízdí.

Rozsáhlé rákosové porosty jsou využívány vlaštovkou obecnou, břehulí říční a špačkem obecným jako nocoviště. V menším počtu nocují i konipasí bílí.

Celkově se zdá, že v posledních letech tato velice zajímavá lokalita přitahuje větší počty ptáků na tahu a nově i ke hnízdění.

Souhrn

Přírodní rezervace Baroch se nachází asi 6 km severně od Pardubic ve čtverci 5960b mezinárodního mapování organismů. Rozloha rezervace činí 31,4 ha na rybník připadá 27 ha. Rybník je z 85% zarostlý litorálními porosty.

Během 372 exkurzí jsem ve sledované lokalitě zjistil celkem 146 druhů ptáků. Podle způsobu výskytu jsou jednotlivé druhy ptáků rozděleny do 8 skupin **a.** pravidelně hnízdící – 69 druhů **b.** nepravidelně hnízdící – 20 druhů **c.** neprokazatelně hnízdících, hnízdění je však velmi pravděpodobné – 7 druhů **d.** ptáci zastiženi v době hnízdění, ale nehnízdící přímo na lokalitě (pozorování při sběru potravy apod.) – 10 druhů **e.** na tahu – 15 druhů **f.** zimující – 4 druhy **g.** ptáci zastiženi jen ojediněle – 21 druhů **h.** ptáci zastiženi jen před sledovaným obdobím – 3 druhy.

Na sledované lokalitě jsem prováděl také měření ptačích vajec. Změřeno bylo 1005 vajec ve 244 hnízdech u 15 druhů ptáků.

V posledních šesti letech jsem se zaměřil na odchyt a kroužkování ptáků v rezervaci. Za toto období jsem okroužkoval 3293 ptáků v 68 hnízdech. Bylo získáno 39 kontrolních odchytů. Po jednom roce jsem kontroloval na lokalitě 25 ptáků, po dvou letech 9 ptáků, po třech letech 3 ptáky, po čtyřech letech 1 a po pěti letech také 1 ptáka. Dva ptáci byli kontrolováni mimo lokalitu a 1 ex. byl hlášen ze Slovinska.

Uvedené výsledky naznačují, že i na malém území je možné pozorovat zajímavé druhy ptáků v relativně větším počtu. I přes intenzivní výzkum je

možné, že některé druhy vyskytující se na sledované lokalitě unikly mé pozornosti. Přesto věřím, že výsledky této práce obohatí znalosti o ptačí fauně v okolí Pardubic.

Summary

Baroch Pond natural preserve lies ca 6 km north of Pardubice town (square 5960b). The area of the preserve is 31,4 ha, the Baroch pond is 27 ha. 85% of the pond is covered with littoral growths.

During 372 controls 146 bird species were recorded in total on the locality. The bird species were sorted into 8 groups: **a.** regular breeders – 69 species, **b.** non-regular breeders – 20 species, **c.** non-proved breeders, however the breeding was very probable – 7 species, **d.** birds recorded during the breeding season, but not breeding in the locality (observed collecting food, etc.) – 10 species, **e.** migrants – 15 species, **f.** wintering species – 4 species, **g.** vagrants – 21 species, **h.** birds observed before the research period only – 3 species.

Bird eggs were measured during the research – in total 1005 eggs in 244 nests of 15 bird species were measured.

In the last 6 years, the research was aimed mainly on catching and ringing. During this time, 3293 birds in 68 nests were ringed, 39 birds were retrapped in total. Next year after the ringing 25 birds were retrapped, 3rd year after the ringing 9 birds were retrapped, 4th year 3 birds, 5th and 6th year 1 bird. Two birds were retrapped on another locality, one was retrapped in Slovenia.

The results obtained show that even on a relatively small locality, a high amount of interesting bird species can be observed. However, in spite of an intensive research, some species might not have been recorded.

Literatura

ČESÁK J., 1995: Ptactvo Újezdského rybníka a jeho blízkého okolí. *Panurus*, 6: 1-46.

ČESÁK J., 1997: Hnízdění sýkořice vousaté (*Panurus biarmicus*) na rybníku Baroch (okr. Pardubice). *Panurus*, 8: 60.

ČESÁK J., 1998: Ptactvo Bohumilečského rybníka a jeho okolí. *Panurus*, 9: 3-28.

ČESÁK J., 1998: Pět let hnízdění husy velké (*Anser anser*) na rybníku Baroch. *Panurus*, 9: 123-124.

ČESÁK J., 2000: Zimní výskyt sýkořice vousaté (*Panurus biarmicus*) v přírodní rezervaci rybník Baroch. *Panurus*, 10: 133-134.

HUDEC K., ČERNÝ W. et al., 1972: Fauna ČSSR, Ptáci I. *Academia, Praha*.

HUDEC K., ČERNÝ W. et al., 1977: Fauna ČSSR, Ptáci II. *Academia, Praha*.

HUDEC K. et al., 1983: Fauna ČSSR, Ptáci III 1, 2. *Academia, Praha*.

JANALÍK F., 1959: Kolpík bílý (*Platalea leucorodia*) a koliha malá (*Numenius phaeopus*) na Pardubicku. *Zprávy MOS (1959)*: 30-31.

LEMBERK V., 1995: Husa velká (*Anser anser*) hnízdí na Pardubicku. *Panurus*, 6: 97-98.

LEMBERK V., ČESÁK J., 1996: Rybník Baroch – nové hnízdiště bukače velkého (*Botaurus stellaris*) na Pardubicku. *Vě. sb. přír. - Práce a studie*, 4: 175-176.

LEMBERK V., (ed.) 1997: Ornitologická pozorování. *Panurus*, 8: 61-65.

LEMBERK V., (ed.) 2000: Ornitologická pozorování. *Panurus*, 10: 141-147.

MUSÍLEK J., 1946: Ptactvo Pardubicka. *Pardubice*.

OBHLÍDAL F., 1946: Dodatek o nejvýznamnějších ptačích zjevech v letech 1941 – 1945. in: MUSÍLEK J., 1946: Ptactvo Pardubicka. *Pardubice*: 170-175.

-
- REJL J., 1995: Dudek chocholátý (*Upupa epops*) hnízdil v Hradišti na Písku u Pardubic. *Zprávy ČSO*, 41:13.
- REJL J., KLOUBEC B., 1995: Pozorování volavky bílé (*Egretta alba*) na Barochu (okr. Pardubice). *Vč. sb. přír. - Práce a studie*, 3: 139-140.
- REJL J., LEMBERK V., 2000: Přírodní rezervace Baroch – významná lokalita vodních a mokřadních živočichů. Mokřady 2000. *Sborník z konference uspořádané 13.-15.9.2000 v Olomouci při příležitosti 10. Výročí vzniku CHKO Litovelské Pomoraví*:123-125.
- ŠTANCL L., ŠTANCLOVÁ H., 1987: Ptactvo Pardubicka II. Bohdanečsko. *KMVČ, Pardubice*.
- VESECKÝ J. et al., 1958: Podnebí ČSSR. *Praha*.

ISBN 80-86046-53-2